
Retourtje Carnival als toevluchtsoord voor de brave burger

---

*Een cultuurcriminologisch literatuuronderzoek naar alcoholgebruik
onder verschillende groepsculturen*

*Minakshi T. Motie
20 mei 2013*

Thesis Bachelor Gezondheid en Maatschappij
YSS-84312 BSc Thesis Health and Society

Retourtje Carnival als toevluchtsoord voor de brave burger

Een cultuurcriminologisch onderzoek naar alcoholgebruik
onder verschillende groepsculturen

Student: Minakshi T. Motie
Registratienummer: 890422585130

Scriptiebegeleider: dr. Don Weenink
Tweede lezer: dr. Roy Gigengack
Leerstoelgroep: Rural Sociology Group (RSO)

22 mei 2013

Voorwoord

'When the wine goes in, strange things come out'

Johan Christoph Friedrich von Shiller (1799)

Voor u ligt de scriptie 'Retourtje *Carnival* als toevluchtsoord voor de brave burger'. De scriptie vormt het resultaat van een literatuuronderzoek naar overmatig alcoholgebruik in relatie tot geëxplodeerd *carnival*. *Carnival* is een manier voor de brave burger om tijdelijk te ontsnappen aan de generationaliseerde wereld en overmatig alcoholgebruik is een van de manieren om dit te bereiken. In de generationaliseerde wereld worden zij gerekend tot de brave burger en in de *carnivalesque* wereld tijdelijk even niet, na het beleven neemt de drinker weer de rol aan al brave burger. Het schilderij op het voorblad weerspiegelt voor mij precies wat *carnival* inhoudt; dansende, drinkende en losbandige mensen die zichzelf verliezen in de *carnivalesque* wanorde en zich hierdoor ongeremd kunnen gedragen. Een aantal mensen hebben een masker op, dit maakt in mijn ogen het aannemen van een andere of nieuwe rol of het *second life* mogelijk. De schilder is geïnspireerd door de *halloween* vieringen gehouden bij het Monument Circle in Indianapolis. Mijn gedachtegang bij dit schilderij komt deels overeen met die van de schilder, tijdens *halloween* kunnen de mensen ook tijdelijk een andere rol aannemen.

Het onderwerp overmatig alcoholgebruik vind ik erg interessant omdat het een hedendaags probleem of verschijnsel in de laatmoderne samenleving vormt. Vooral binnen het studentenleven neemt alcoholgebruik een grote plek in en wordt het gebruik als 'normaal' beschouwd. Juist omdat ik zelf studente ben, vind ik dit een interessant onderwerp om te bestuderen vanuit de wetenschap en mijn eigen referentiekader. Deze scriptie is onderdeel van de opleiding 'Gezondheid en Maatschappij'. Naast het effect van alcoholgebruik op de *gezondheid*, wordt ook de *maatschappij*-kant belicht door dieper in te gaan op de betekenisgeving van alcohol met behulp van concepten uit de culturele criminologie. Hierover zal ik in de inleiding meer uitleg geven. Juist de combinatie van de twee belangrijke aspecten van de opleiding maakt dit voor mij een interessant onderwerp om te onderzoeken en hopelijk voor u een boeiende scriptie om te lezen. Het onderwerp spreekt mij ook aan omdat het drinken van alcohol sterk cultureel gekleurd is. Om maar een voorbeeld te noemen: zo mogen de leden van de Amish-gemeenschap geen alcohol drinken, terwijl in de door mij onderzochte groepsculturen het alcoholgebruik onder mannen juist wordt opgehemeld en gezien kan worden als een manier om hun mannelijkheid te bewijzen. Dit aspect -de verschillen en overeenkomsten tussen de groepsculturen- maakte het schrijven van de scriptie tot een leuke en leerzame tijd. De groepsculturen die ik heb leren kennen door het literatuuronderzoek vertonen veel gedragingen of kenmerken die herkenbaar zijn in het dagelijks leven. Bijvoorbeeld mannen die zichzelf heel stoer vinden als zij dronken zijn, om het gestegen zelfvertrouwen na een glaasje meer. De herkenbaarheid maakt de kloof tussen de wetenschappelijke kennis en de dagelijkse ervaring net wat kleiner, hierdoor is de abstracte wetenschap beter te begrijpen en bovendien wordt de relevantie ervan beter zichtbaar.

Mijn dank gaat uit naar mijn scriptiebegeleider dr. Don Weenink voor de kritische vragen, geduld en stimulering om door te gaan. Mijn vriendinnen en Karin van Boxtel in het bijzonder verdienen hierbij ook een vermelding in mijn voorwoord voor de geboden steun, geduld en toeverlaat.

De lezer wens ik bij dezen veel leesplezier toe!

Minakshi Motie
Mei 2013
Wageningen

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave.....	4
Samenvatting.....	7
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	8
Hoofdstuk 2 Het Theoretisch Kader.....	10
2.1. De culturele criminologie over <i>carnival</i>	10
Thema I: een algemeen <i>carnivalesque</i> verlangen naar intense ervaringen als een essentieel element in de <i>consumer commodity culture</i>	10
Thema II: Het kapitalisme zorgt voor versterking en popularisering van de zucht naar grensoverschrijdende ervaringen.....	11
Thema III: Het vieren van de tegenstelling tussen 'gerationaliseerde arbeid' en 'geëmotionaliseerde vrije tijd'.....	13
2.2. De culturele criminologie over alcoholgebruik.....	13
2.3. Deelvragen en de onderzoeksvraag.....	15
Hoofdstuk 3 De gevolgen en de beleving van overmatig alcoholgebruik in diverse groeps culturen 17	
3.1. Wat voor gevolgen voor de gezondheid heeft overmatig alcoholgebruik als het plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat?.....	17
3.2. Wat voor sociale gevolgen heeft overmatig alcoholgebruik als het plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat?.....	18
Mannelijke <i>fraternity</i> leden.....	18
Nieuw-Zeelandse rurale mannen.....	19
Rationele gecontroleerde mannen.....	19
<i>Bingedrinkers</i>	20
Studenten.....	20
3.3 Hoe beleven de groepen de groepsactiviteit waarin drinken centraal staat? En wat voor betekenis geven zij hieraan?.....	21
Mannelijke <i>fraternity</i> leden.....	21
Nieuw-Zeelandse rurale mannen.....	21
Rationeel gecontroleerde mannen.....	21
<i>Bingedrinkers</i>	22
Studenten.....	22
3.4 Conclusie.....	23
Hoofdstuk 4 De invloed van het kapitalisme en de rol van de staat.....	25
4.1. Het kapitalisme.....	25

Mannelijke <i>fraternity</i> leden	25
Nieuw-Zeelandse rurale mannen.....	25
Rationeel gecontroleerde mannen	26
<i>Bingedrinkers</i>	26
Studenten.....	26
4.2. De staat	27
Mannelijke <i>fraternity</i> leden	28
Nieuw-Zeelandse rurale mannen.....	28
Rationeel gecontroleerde mannen	29
<i>Bingedrinkers</i>	29
Studenten.....	29
4.3 Conclusie	30
Hoofdstuk 5 Is er sprake van een geëxplodeerd <i>carnival</i> ?	32
5.1. De groepsculturen - geëxplodeerd <i>carnival</i> ?.....	32
Mannelijke <i>fraternity</i> leden	32
Nieuw-Zeelandse rurale mannen.....	33
Rationeel gecontroleerde mannen	33
<i>Bingedrinkers</i>	33
Studenten.....	34
5.2 Conclusie	34
Hoofdstuk 6 Conclusie.....	36
6.1 De onderzoeksvraag en de onderzochte groepsculturen	36
6.2 Belang van het onderzoek.....	36
6.3 Antwoord op de onderzoeksvraag	36
6.4 Concluderend.....	38
Hoofdstuk 7 Discussie en aanbevelingen.....	40
De strijd om mannelijkheid	40
De vrouw: als gebruiksvoorwerp, symbool van zwakte of <i>ladette</i>	41
Het gevaar van het generaliseren	41
De machtige anderen	41
De gevolgen van het normaliseren.....	42
Andere vormen van <i>carnival</i>	43
Andere invalshoeken.....	43
Overige zwakheden	44
Aanbevelingen	44

Literatuurlijst..... 45
Bijlage 47
Methoden..... 47

Samenvatting

Binnen dit onderzoek is onderzocht in welke mate vormen van overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat beschouwd kunnen worden als geëxplodeerd *carnival*? Een carnivalsgedraging is te herkennen aan diverse aspecten, waaronder de *carnavalesque* oriëntatie op het lichamelijke (Presdee, 2000, p.38); alles dat met het lichaam te maken heeft zorgt voor een bepaalde mate van genot en sensatie. En het aspect de ontsnapping aan de gerationaliseerde wereld; de mensen kunnen tijdelijk een andere rol aannemen waarin ze de gerationaliseerde wereld van het werken of studeren achter zich laten en in plaats daarvan hun vrije tijd vieren in de *carnavalesque* wereld. In de laatmoderne geïndividualiseerde samenleving vindt er een explosie plaats, *carnival* is niet meer afgebakend in de tijd en locatie. Het kan nu vaker en op meerdere locaties beleefd worden. De vijf groepsstructuren in deze scriptie worden hier kort beschreven en geanalyseerd.

De mannelijke *fraternity* leden zijn Amerikaanse mannelijke studenten die lid zijn van een *fraternity* (Martin en Hummer, 1989). Het overmatig alcoholgebruik onder de leden dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat wel worden beschouwd als een half geëxplodeerd *carnival* binnen een half verborgen *second life*. De leden tonen met het drinken hun mannelijkheid ten opzichte van de rivaliserende *fraternities*, maar dit gedrag blijft verborgen voor mensen buiten de *fraternities*.

De Nieuw-Zeelandse rurale mannen gaan elke dag na het werken naar de kroeg waar ook alcohol genuttigd wordt en alcoholgebruik wordt gezien als een manier om mannelijkheid te bewijzen (Campbell, 2005), maar bij deze groepsstructuur kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat niet worden beschouwd als geëxplodeerd *carnival*.

Bij de rationeel gecontroleerde mannen kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat niet worden beschouwd als een geëxplodeerd *carnival*. De mannen drinken wel alcohol, maar kennen hun grenzen. De mannen zien het drinken en het verstandig zijn als bewijs van een gecontroleerde mannelijkheid (Tomsen, 2005).

Bij de *bingedrinkers* (Crabbe, 2006) kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat wel worden beschouwd als een geëxplodeerd *carnival*.

Bij de studenten kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat wel worden beschouwd als een geëxplodeerd *carnival*. De studenten drinken binnen de *leisurescapes* tijdens speciaal voor hen georganiseerde kroegtochten (Hubbard, 2011).

Voor de laatste twee groepsstructuren geldt het volgende: De drinkers vertonen ongeremd gedrag samen met onbekende gelijkgestemden, ze geven elkaar voor die ene avond betekenis aan het leven, want morgen zijn ze weer een brave student of arbeider.

Sleutelwoorden: culturele criminologie, overmatig alcoholgebruik, carnival, geëxplodeerd carnival, second life, criminalisering, time-out of time, laatmoderne samenleving, dramatised society, night-time leisure, night-time economy, evening leisure economy, leisurescape, leisurespace, consumptieve deviantie, ontsnapping aan de gerationaliseerde samenleving, betekenisgeving, context, transgressie, socialisering, gelijkgestemden, commodificatie, kapitalisme, staat, carnavalesque wanorde, emotie, belevenis, ervaring, plezier, genot, lichaam, commodity van plezierige ervaringen, ideologisch vacuüm, moral panic, mannelijke fraternity leden, Nieuw-Zeelandse rurale mannen, rationeel gecontroleerde mannen, bingedrinkers en studenten.

Hoofdstuk 1 Inleiding

'DRANK maakt meer kapot dan je lief is', dat is de naam van de Nederlandse anti-drinkcampagne die in 1986 van start ging (van Dalen, 1999). Zal iedereen het eens zijn met deze stelling? Alcoholgebruik speelt in diverse groepen een belangrijke rol omdat het helpt bij het uiten van de cultuur. De leden van zo'n groep zullen het waarschijnlijk niet snel eens zijn met deze stelling. In deze scriptie zullen dan ook een aantal groepen waarin overmatig alcoholgebruik plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag besproken en onderzocht worden. De groepen zijn divers, zo zullen er onder andere studenten, rurale mannen en jongeren bekeken worden. In het theoretisch kader zal een beknopte beschrijving gegeven worden van alle groepsculturen. De groepen waarin het gebruik plaatsvindt, de groepscultuur, het gebruik zelf, de rol en betekenis van het gebruik van alcohol in de groep worden bekeken vanuit de culturele criminologie. Dit is een stroming binnen de criminologie waarbij onderzoek wordt gedaan naar de wijze waarop afwijkende, deviante of gecriminaliseerde gedragingen gebonden zijn aan een bredere culturele context. Zo kan het drinken in groep A stoer en mannelijk zijn terwijl het in de context van groep B als asociaal of raar wordt beschouwd.

Alcoholgebruik heeft volgens diverse onderzoekers invloed op bijna alle organen in het lichaam en het hangt samen met ongeveer zestig verschillende aandoeningen (Cargiulo, 2007; Anderson en Baumberg, 2006; Room et al., 2005 in Hoeymans et al., 2010). Het is belangrijk om te weten wat de drinkers beweegt om overmatig alcohol te drinken. Hierdoor kan alcoholgebruik onaantrekkelijker gemaakt worden, waardoor er minder mensen een aandoening krijgen. Normaliter wordt er bij onderzoek naar overmatig alcoholgebruik gekeken naar de *individuele* factoren die het gebruik kunnen verklaren. In dit onderzoek is er voor gekozen om eerst te kijken naar de groep. Overmatig alcoholgebruik vindt vaak plaats in een groep, dus in de vorm van groepsgedrag. Het is dan ook de groepscultuur die het gedrag in belangrijke mate veroorzaakt. Er heersen bepaalde verwachtingen over alcohol binnen de groep die door het alcoholgebruik daadwerkelijk tot uiting komen. Deze verwachtingen zullen later in deze scriptie toegelicht worden. In dit onderzoek wordt daarom de culturele betekenis van alcohol onderzocht; er kan worden gezegd dat alcohol de groepscultuur *fuel*t (voedt) en dat het drinken van alcohol een manier is om de cultuur te uiten. In deze scriptie staan de uitingen van overmatig alcoholgebruik en wat als 'normaal' en 'wenselijk' alcoholgebruik wordt gezien binnen groepsculturen centraal.

Dit onderzoek is gebaseerd op een theoretisch kader dat uitgebreid behandeld zal worden in hoofdstuk twee. Dit kader is geïnspireerd op het werk van Presdee (2000) en Ferrel et al. (2004). Naar aanleiding van hun werk ga ik in deze scriptie voor iedere besproken groepscultuur na of er sprake is van geëxplodeerd *carnival*. Bij *carnival* (Presdee, 2000, p.8) gaat het erom of de samenkomst van de groep gezien kan worden als een mogelijkheid om tijdelijk de normen te overschrijden, als een ontsnapping aan de gerationaliseerde wereld. Overmatig alcoholgebruik als beleving van *carnival* gaat vaak samen met ongeremde seksuele gedragingen en het gebruik van geweld. *Carnival* is geëxplodeerd als het overal en op willekeurige plaatsen voorkomt en niet gebonden is aan specifieke plaatsen en tijden (Presdee, 2000, p.44).

De vraag die centraal staat in deze scriptie luidt als volgt: 'In welke mate kunnen vormen van (overmatig) alcoholgebruik, dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat, worden beschouwd als geëxplodeerd *carnival*?'

Deze onderzoeksvraag wordt nader gespecificeerd in deelvragen in hoofdstuk twee. De daarna volgende hoofdstukken (H3 t/m H5) doen verslag van het literatuuronderzoek. Tenslotte volgen een conclusie en discussie. De conclusie vat de resultaten van het literatuuronderzoek samen en in de discussie plaats ik kanttekeningen en doe ik aanbevelingen voor toekomstig onderzoek.

Hoofdstuk 2 Het Theoretisch Kader

2.1. De culturele criminologie over *carnival*

In Mike Presdee's *The Cultural Criminology and the Carnival of Crime* (2000) en in Ferrel et al.'s *Cultural Criminology Unleashed* (2004) wordt criminalisering bekeken vanuit de culturele criminologie. Criminalisering houdt in dat een handeling die eerst niet als deviant of regelovertrekend wordt gezien in de loop van de tijd wel als zodanig wordt beschouwd (Presdee, 2000). Denk bijvoorbeeld aan de criminalisering van alcohol tijdens de drooglegging in de Verenigde Staten in de jaren dertig van de vorige eeuw. Of aan het verbod op alcohol binnen Arabische landen. De culturele criminologie gaat er vanuit dat criminaliteit plaatsvindt binnen een bepaalde cultuur en context. Om het criminaliseringsproces te kunnen begrijpen moet er ook gekeken worden naar de context waarbinnen het plaatsvindt en niet alleen de handeling zelf. Zo gaat het er bijvoorbeeld niet zozeer om hoe vaak iemand drinkt, maar om de betekenis ervan. Het kan hier gaan om de betekenis die de drinker er zelf aan geeft of juist de betekenis die het heeft voor de 'ander'. Alle onbelangrijke, kleine en alledaagse elementen en dingen van het dagelijks leven spelen ook een rol. Deze culturele artefacten zijn ook een vorm van data, bijvoorbeeld: levenslopen, muzieksmaak, tekeningen, een documentaire, et cetera. De culturele artefacten vertellen een verhaal dat helpt om de criminaliteit te ontrafelen. In Presdee's boek worden drie thema's uitgelicht (2000):

- I. Een algemeen *carnivalesque* verlangen naar intense ervaringen als een essentieel element in de *consumer commodity culture*
- II. Het kapitalisme zorgt voor versterking en popularisering van de zucht naar grensoverschrijdende ervaringen door commodificatie
- III. Het vieren van de tegenstelling tussen 'gerationaliseerde arbeid' en 'geëmotioniseerde vrije tijd'

Thema I: een algemeen *carnivalesque* verlangen naar intense ervaringen als een essentieel element in de *consumer commodity culture*

Er is tegenwoordig een steeds groter '*carnivalesque* verlangen naar opwinding en intense ervaringen (Presdee, 2000). "Dit is een onderdeel van het hedendaagse *consumer commodity culture*" (Presdee, 2000, p.62) Het verlangen kan hierbij omschreven worden als een zucht naar het beleven van intense belevenissen en emotionele ervaringen. "Dit verlangen komt voort uit de gerationaliseerde samenleving en wordt ook wel het *second life* genoemd" (Bakhtin, 1984, in Presdee, 2000, p.8). Het *second life* biedt de mensen de mogelijkheid om de rationaliteit ontvluchten. Elias en Dunning (1986) hebben dit beschreven als de *quest for excitement*; "in de sterk gerationaliseerde samenleving gaan mensen op zoek naar opwinding om tijdelijk uit de voorspelbaarheid van hun leefwereld te ontsnappen". Een onderdeel van *the second life* is *carnival* (Presdee, 2000).

Carnival beleven in de moderne samenleving bestaat uit vijf aspecten (Presdee, 2000):

- ❖ de situatie waarin mensen iets doen dat niet mag
- ❖ het sociale leven wordt op zijn kop gezet en omgedraaid; *carnival* is een viering van het gebrek aan respect, het grove, het afwijkende en deviante, het wordt gekenmerkt door verzet en vernietiging
- ❖ het beleven van lol/spanning tijdens het handelen
- ❖ de oriëntatie op het lichamelijke; het zoeken naar lichamelijk plezier via bijvoorbeeld lachen, vrijen, boeren en drinken
- ❖ een ontsnapping aan de gerationaliseerde wereld; het scheppen van een 'irrationele belevenis' waar mensen hun gedeelde frustraties over de gerationaliseerde wereld kwijt kunnen, het idee is hierbij dat veel mensen vernedering, vervreemding en een zinloos bestaan ervaren buiten hun *second life*

In de laatmoderne samenleving komen de vijf aspecten ook terug, maar vindt er tegelijkertijd een explosie plaats. "De laatmoderne samenleving wordt gekenmerkt door de opkomst van een meer individualistische, expressieve maatschappij, waar de motieven, identiteiten en menselijk handelen hun positie in de sociale structuur verliezen" (Hayward en Young, 2004, p.4). Hiermee wordt bedoeld dat de motieven, identiteiten en menselijk handelen eerder vastgeroest zaten en daardoor vast lag. Hierdoor kon er weinig aan veranderd worden, maar in de geïndividualiseerde laatmoderne samenleving moet het individu hier wel over nadenken. Van Holsteijn (2010, p.15) zegt hier het volgende over: "door de individualisering moet het individu in vrijheid zelfstandig de juiste keuzes maken en zo zijn of haar eigen leven vormgeven". Er is sprake van een toegenomen (keuze)vrijheid, waardoor het juist lastiger wordt om de juiste keuzes te maken. De samenleving die men kent voor deze samenleving wordt de 'moderne samenleving' genoemd (Aas, 2007). Was men in de moderne samenleving afhankelijk van een bepaalde locatie en tijd van het jaar, het laatmoderne geëxplodeerd *carnival* is op meerdere locaties en meerdere momenten te beleven, het is niet meer afgebakend (Presdee, 2000). Tijdens deze periode mogen mensen zich laten gaan, ze zijn ongeremd en nemen tijdelijk een andere rol aan. Als het *carnival* voorbij is en de mensen zijn uitgeraasd nemen zij hun vaste/normale rol in de gerationaliseerde wereld weer over. Het volgende thema gaat dieper in op de redenen van deze verandering.

Thema II: Het kapitalisme zorgt voor versterking en popularisering van de zucht naar grensoverschrijdende ervaringen

Zoals hierboven al is gezegd vindt er een verandering plaats. Deze verandering - van traditioneel *carnival* naar een *geëxplodeerd carnival* - wordt deels veroorzaakt door het kapitalisme, doordat het kapitalisme producten op de markt brengt die de zucht naar intense ervaringen versterkt, met andere woorden: belevenissen en ervaringen worden verhandelbaar, Presdee (2000, p.44) noemt dit ook wel het aanbieden van gecommificeerde *carnivalesque* ervaringen. Men wil bij een *geëxplodeerd carnival* het hele jaar door deze belevenissen en ervaringen meemaken, zien en ervaren. De vraag naar intense ervaringen en gebeurtenissen is niet meer plaats- en tijdgebonden, en men is bereid hiervoor te betalen. Hierdoor ontstaat er commodificatie van intense belevenissen en emotionele ervaringen. Het aanbod van deze *commodities* versterkt het verlangen naar deze belevenissen en ervaringen. Het verlangen naar belevenissen en ervaringen waarin mensen kunnen ontsnappen uit de gerationaliseerde leefwereld is nu een onderdeel van

de consumptiemaatschappij- de *consumer commodity culture*- geworden. Er kan worden gezegd dat dit verlangen en het consumeren van ervaringen genormaliseerd zijn, *carnival* beleven is geen subcultuur meer, maar een onderdeel van de *mainstream* populaire cultuur (Ferrel et al., 2004). Tegenwoordig is het beleven van 'echt(e)' geweld, misdaad, vernedering en wreedheid, (dus niet geacteerd) in brede lagen van de samenleving populair. Het wordt speciaal voor het publiek en de consumptie gecreëerd en vormt dus een *commodity*. Er zijn veel voorbeelden te noemen van transgressief gedrag dat in de vrije tijd beleefd kan worden, bijvoorbeeld SM, drugs- en overmatig alcoholgebruik. Sommige van deze *commodities* bevinden zich echter in een schemergebied, waarbij het onduidelijk is of de handelingen als crimineel of deviant gezien worden. Een voorbeeld hiervan is het MTV-programma 'Geordie Shore', dit is een programma waarbij een stel jongeren wordt gevolgd dat samen in een huis woont, de kijker is hierbij getuige van de dingen die de bewoners in het MTV-huis meemaken. Zo wordt er in elke aflevering veel gedronken en af en toe raakt er hierdoor iemand bewusteloos. Er kan niet worden gezegd dat *bingedinking* genormaliseerd of normaal is, maar onder de bewoners en een deel van de kijkers is overmatig alcoholgebruik wel redelijk normaal of 'geaccepteerd' en 'gestimuleerd'. Bij het maken van dit soort programma's is de media industrie steeds op zoek naar hevigere vormen, want dan is de sensatie die men beleeft tijdens het kijken intenser en heftiger. Hierbij geldt: "hoe reëler de ervaring, des te heftiger de sensatie" (Presdee, 2000, p.79). Het gaat om de persoonlijke emoties en ervaringen van anderen, waardoor de kijker het fascinerend en spannend vindt. De kijker maakt hierbij deel uit van de collectieve slechtheid (Presdee, 2000, p.79). Er is namelijk geen sprake van straf, sanctie of medelijden of een andere morele betrokkenheid bij het kijken. De grens tussen fictie en non-fictie vervaagt, want hoe echter de sensatie, hoe minder de kijker doorheeft dat hij of zij slecht bezig is. Zo is het kijken naar een televisieserie zoals 'Dexter' heel gewoon geworden. De serie gaat eigenlijk om een forensisch politie expert die 's nachts seriemoordenaar is. Naar zijn mening vermoordt hij alleen criminelen volgens een morele code, omdat zij ontglipt zijn aan de rechtvaardigheid. De kijker zal Dexter al gauw een sympathieke man vinden en op den duur leeft de kijker zo met hem mee, dat Dexter in de ogen van de kijker zelfs wat goeds doet. Hij houdt tenminste wel de straten schoon en 'beschermt' de brave burger. De kijker vindt zijn gedrag normaal en hoe heftiger de moorden zijn, hoe groter de sensatie voor de kijker is.

Een ander voorbeeld van collectieve slechtheid is de 'Kill Bill'-trilogie, hierbij is de hoofdpersonage op zoek naar gerechtigheid, dit doet zij op een gewelddadige manier, maar door het feit dat ze gerechtigheid nastreeft en 'slechte' mensen vermoordt leeft de kijker met haar mee en heeft de niet door dat de hoofdpersonage 'slecht' bezig is. De media drijft eigenlijk de spot met de kijkers, want wij hebben vaak niet door dat het geweld dat 'echt' lijkt eigenlijk ook geacteerd is. De kijkers vinden televisieprogramma's zoals 'Geordie Shore' leuk omdat er sprake is van *schadenfreude* (Heider, 1958), de kijkers genieten tijdens het kijken van de tegenslagen van anderen, als zij weer eens dronken zijn. Zij lachen hiermee de personen van het televisieprogramma dan ook letterlijk uit. De media lacht de kijkers eigenlijk weer uit, omdat de kijkers zo'n televisieprogramma schijnbaar wel leuk vinden en dus niet door hebben dat een groot deel in scène gezet is.

Het beleven van deze *commodities* is een onderdeel van het geëxplodeerd *carnival* en het kapitalisme draagt op deze manier dus bij aan normoverschrijdend en gecriminaliseerd gedrag. Aan de andere kant gaat het civilisatieproces (Elias, 1985) voort, dit is het proces waarin beschaafde omgangsvormen ontstaan, dit plaatst nieuwe beperkingen aan sociaal gedrag, omdat niet alle gedragingen worden gezien als beschaafd of geciviliseerd. Dit zorgt ervoor dat er ook weer vraag is naar ontsnapping via nieuwe irrationele consumptiegoederen. Een voorbeeld van

een nieuw irrationeel consumptiegoed is hoestsiroop met codeïne. De ontsnapping wordt nu gezocht via nieuwe wegen en codeïne heeft een vergelijkbaar effect als morfine. Degenen die hoestsiroop met codeïne innemen ervaren hierdoor een suf en slaperig gevoel, dat gepaard gaat met een verminderd reactievermogen. Dit wordt door degenen die op zoek zijn naar een ontsnapping aan de gerationaliseerde wereld als aantrekkelijk ervaren. Volgens Presdee (2000) zijn "de duale krachten – commodificatie van transgressief gedrag en de rationaliteit van het dagelijks leven" (Presdee, 2000, p. 85) – van de laatmoderne samenleving die leiden tot het geëxplodeerd *carnival*. Hiermee doelt Presdee op de combinatie van de commodificatie en dus het kapitalisme en het gerationaliseerde. De combinatie maakt de explosie volgens Presdee mogelijk.

Thema III: Het vieren van de tegenstelling tussen 'gerationaliseerde arbeid' en 'geëmotionaliseerde vrije tijd'

Het kapitalisme biedt dus mogelijkheid om even te ontsnappen uit het eigen leven. Daardoor wordt vrije tijd -de tijd waarin het mogelijk is om een andere rol aan te nemen- ook gezien als iets om te vieren. Het hebben van vrije tijd wordt gezien als tegengesteld aan het werken. Werken staat symbool voor het gerationaliseerde, het saaie en gedrag dat de regels volgt. De *carnavalesque* vrije tijd staat dan symbool voor alles dat met wanorde, wetteloosheid, emotioneel, opwindend en plezier te maken heeft. Tijdens het ontsnappen kunnen mensen hun geëmotionaliseerde vrijheid vieren door grenzen te overschrijden en op zoek te gaan naar intense belevenissen en emotionele ervaringen. Daarnaast kunnen de mensen dingen doen die niet mogen en even de controle over zichzelf verliezen. Er is hier wel sprake van een 'gecontroleerd verlies van de controle' (Measham, 2000, in Ferrel et al., 2004), want de mensen kunnen binnen een bepaalde tijdsperiode even 'los' gaan en 'zonder grenzen' leven, maar zij verschijnen maandag weer keurig op tijd op hun werk. Dit laat het verband tussen enerzijds het behouden van de controle en de rol in de gerationaliseerde wereld en het verlangen naar geëmotionaliseerde vrijheid anderzijds goed zien.

13

2.2. De culturele criminologie over alcoholgebruik

Volgens de culturele criminologie dient onderzoek naar overmatig alcoholgebruik te worden geplaatst binnen een bredere context van socio-economische en culturele verandering. Tegenwoordig zijn er volgens Ferrel et al. (2004) ook andere verklaringen voor overmatig alcoholgebruik behalve *peer pressure*, psychologische disfunctie, subculturele stijl, SES, *gender*, etniciteit en leeftijd. Parker et al. (1995, in Ferrel et al., 2004) zien de keuze om wel of geen alcohol te gebruiken als een rationele kosten-batenbesluitvorming. De drinker kijkt hierbij naar de positieve en negatieve aspecten van de gedraging. Er zijn volgens Parker et al. zes hoofdindicatoren aan te wijzen die de rationele keuze beïnvloeden (1995, in Ferrel et al., 2004): 'verkrijgbaarheid', 'alcohol uitproberen of levenslang gebruiken', 'huidig of normaal alcoholgebruik', 'toekomstige intenties qua gebruik', 'alcohol-wijs zijn' en 'culturele aanpassing van het illegale'. De indicatoren 'verkrijgbaarheid' en 'culturele aanpassing van het illegale', zijn van toepassing op het alcoholgebruik binnen het normaliseringsdebat.

Normalisering heeft namelijk betrekking op de aanpassing, erkenning en herkenning van een minderheidsgroep of een minderheidsgedraging binnen een grotere groep of samenleving.

Zo vindt er een belangrijke culturele en attitudeverandering plaats in de samenleving. Eerst had alcoholgebruik een deviante, subculturele en 'illegale' status, nu is het een onderdeel van de *mainstream* populaire cultuur en de viering van de vrije tijd. Volgens bepaalde onderzoekers, zoals South (1997, in Ferrel et al., 2004), is alcoholgebruik tegenwoordig een kenmerk van het genormaliseerde dagelijks leven. Alcohol is op diverse plaatsen te verkrijgen, bijvoorbeeld in de supermarkt, waar de 'normale' dagelijkse boodschappen gehaald worden. Reclame-uitingen voor alcohol zijn daarentegen bijna overal te vinden. Op televisie en op posters in bussen,abri's enzovoorts. Alcohol is een middel waar reclame voor gemaakt mag worden.

De culturele criminologie zegt dat er naast de rationele aspecten ook gekeken moet worden naar de emotionele aspecten van de consumptie (Hayward, 2004, in Ferrel et al., 2004). Volgens Williams (1974, in Presdee, 2000, p.76) leven mensen nu in een *dramatised society*; in de media wordt steeds meer drama toegepast, wat zorgt voor een nadruk op het 'dramatische' in het genormaliseerde dagelijks leven. Mensen willen drama ervaren via iemands geleefde werkelijkheid, zij willen het zien en zichzelf verplaatsen in de ander. Zij willen niet nadenken over de emoties, maar deze meteen voelen. Zoals al eerder is beschreven in het theoretisch kader gaat het om de persoonlijke emoties en ervaringen van anderen, waardoor men het fascinerend en spannend vindt. Het 'dramatische' is nodig om het gevoel te hebben in leven te zijn. Het beleven dient ook snel en ongefilterd te zijn. Overmatig alcoholgebruik past hierbij, omdat het gezien wordt als een middel voor een onmiddellijke ervaring, als een ontsnappingsmogelijkheid van de gereguleerde consument-georiënteerde samenleving - oftewel de laatmoderne samenleving - via zelfexpressie en bevrijding (Measham, 2004, in Ferrel et al., 2004). Met bevrijding wordt bedoeld dat er *geen* beperkingen zijn bij het beleven van een *time-out of time* (Presdee, 2000). De *time-out of time* vindt veelal plaats in de *night-time economy*, hiermee wordt de economie bedoeld die zichzelf in standhoudt door de vele bezoekers en gasten in gelegenheden zoals nachtclubs, bars en discotheken (Ferrel et al., 2004).

Ondanks de populariteit en de normalisering, is er nog steeds sprake van criminalisering van alcohol. De staat heeft de macht om te *labelen* en te criminaliseren. Het doel hierachter is om de gedraging minder aantrekkelijk te maken, zodat het voor de burger lastiger is om de gedraging te vertonen. Zo kan de staat een minimumleeftijd invoeren om 'alcoholgebruik onder de 16' lastiger te maken. Maar hierdoor wordt het gedrag juist interessant om te vertonen; het kapitalisme wakkert immers het verlangen naar beleven en ervaren en dus naar transgressief alcoholgebruik aan. Een voorbeeld hiervan is een slogan van het rum merk 'Captain Morgan': 'Always Choose Adventure', er wordt hiermee al gesuggereerd dat het drinken hiervan zal leiden tot het beleven van avonturen.

Daarbij vergroot het kapitalisme het verlangen naar het beleven en ervaren van gedrag dat de staat criminaliseert, hierbij geldt zelfs: hoe heftiger, hoe beter. Het kapitalisme wordt door de staat in stand gehouden, bijvoorbeeld door de *night-time economy* in binnensteden toe te staan en te steunen. De staat maakt zich enerzijds schuldig aan de problemen rond overmatig alcoholgebruik en anderzijds werkt zij de criminalisering van alcoholgebruik in de hand (bijvoorbeeld de minimumleeftijd voor het kopen van alcohol). Er is in die zin sprake van een ideologisch vacuüm (Thompson, 1994, in Presdee, 2000, p.104); de staat heeft hier een dubbele rol en het feit dat zij zich schuldig maakt aan de problemen rond overmatig alcoholgebruik, oftewel wel het falen en de fouten wordt op deze manier al snel over het hoofd gezien of niet naar gekeken.

2.3. Deelvragen en de onderzoeksvraag

De theoretische overwegingen hierboven hebben geleid tot de volgende deelvragen waarmee kan worden nagegaan in welke mate vormen van overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgegedrag waarin alcohol centraal staat worden beschouwd als geëxplodeerd *carnival*.

1. Wat voor gevolgen heeft overmatig alcoholgebruik als het plaatsvindt in de vorm van groepsgegedrag waarin alcohol centraal staat?
2. Hoe beleven de groepen de groepsactiviteit waarin drinken centraal staat? En wat voor betekenis geven zij hieraan?
3. Speelt het kapitalisme in op het overmatig alcoholgebruik als het plaatsvindt in de vorm van groepsgegedrag waarin alcohol centraal staat?
4. Op welke manieren speelt de staat een rol bij overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgegedrag waarin alcohol centraal staat?
5. Is er sprake van een geëxplodeerd *carnival*?

Hierbij is geprobeerd om de vijf aspecten die besproken zijn in thema I en de overige inzichten samen te vatten en hier gericht onderzoek naar te doen.

De vijf deelvragen zullen in deze volgorde worden toegepast op verschillende groeps culturen, beschreven in de volgende artikelen:

- ❖ Martin en Hummer (1989) onderzoeken de mannelijke *fraternity* leden, dit zijn Amerikaanse mannelijke studenten die lid zijn van een *fraternity*, dit is een soort studentenvereniging of -huis, het overmatig alcoholgebruik vindt plaats in besloten kring, bijvoorbeeld in de verenigingshuizen, waar alleen studenten welkom zijn.
- ❖ Campbell (2000) beschrijft de Nieuw-Zeelandse rurale mannen. De rurale mannen gaan elke dag na het werken naar de kroeg waar ook alcohol genuttigd wordt en alcoholgebruik wordt gezien als een manier om mannelijkheid te bewijzen.
- ❖ Tomsen (2005) onderzoekt de rationele gecontroleerde mannen, zij drinken wel alcohol, maar letten hierbij wel op hun grenzen en zij vertonen hierdoor geen transgressief gedrag.
- ❖ Crabbe (2006) onderzoekt de *bingedrinkers*, Engelse jongeren die meer dan vier glazen alcohol tijdens het stappen nuttigen.
- ❖ Hubbard (2011) analyseert studenten die deelnemen aan activiteiten die georganiseerd worden door *Carnage*, dit is een organisatie die onder andere kroegentochten voor studenten organiseert.

Deze groeps culturen zijn geselecteerd en uitgekozen voor dit literatuuronderzoek omdat er in eerste instantie al sprake is van groepsactiviteiten waarin alcoholgebruik centraal staat. Mijn analyse is erop gericht om na te gaan of de groepsactiviteiten beschouwd kunnen worden als een geëxplodeerd *carnival* in de groeps culturen. Hierbij wordt getoetst op overmatig alcoholgebruik, maar al snel zal blijken dat niet iedere groeps cultuur aan overmatig alcoholgebruik doet. Desondanks is er gekozen voor deze formulering van de onderzoeksvraag, omdat juist overmatig alcoholgebruik wordt gezien als een groot gezondheidsprobleem in de hedendaagse samenleving.

Zie verder voor een uitleg van de gevolgde methoden de bijlage. Elk hoofdstuk zal bestaan uit de beantwoording van een of twee van deze deelvragen. In het derde hoofdstuk wordt besproken wat de gevolgen en de beleving zijn voor de drinkers die deelnemen aan groepsactiviteiten waarin drinken centraal staat. In het vierde hoofdstuk worden de externe factoren zoals de staat en het kapitalisme besproken die van invloed (kunnen) zijn. In het vijfde hoofdstuk wordt de vraag gesteld in welke de groepsactiviteiten beschouwd kunnen worden als een geëxplodeerd *carnival*.

Hoofdstuk 3 De gevolgen en de beleving van overmatig alcoholgebruik in diverse groeps culturen

---

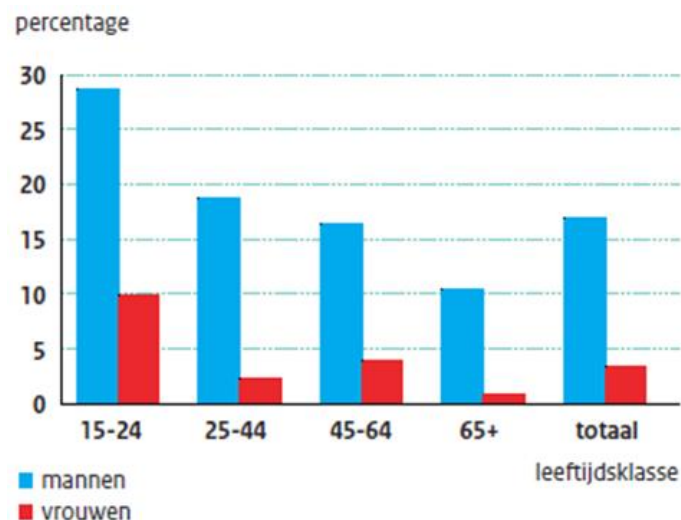
In dit hoofdstuk zullen de gevolgen en de beleving van overmatig alcoholgebruik besproken worden, hierbij wordt antwoord gegeven op de volgende deelvragen:

- ❖ Wat voor gevolgen heeft overmatig alcoholgebruik als het plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat? De gevolgen zijn hierbij onderverdeeld in gevolgen voor de gezondheid (3.1.) en de sociale gevolgen (3.2.).
- ❖ Hoe beleven de groepen de groepsactiviteit waarin drinken centraal staat? En wat voor betekenis geven zij hieraan? (3.3.).

3.1. Wat voor gevolgen voor de gezondheid heeft overmatig alcoholgebruik als het plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat?

Uit het deelrapport van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2010 (VTV) blijkt dat het overmatig alcoholgebruik invloed heeft op bijna alle organen in het lichaam en dat het samenhangt met ongeveer zestig verschillende aandoeningen (Cargiulo, 2007; Anderson en Baumberg, 2006; Room et al., 2005 in Hoeymans et al., 2010). Alcoholgebruik wordt volgens het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) gezien als risicogedrag, dit omdat het gedrag alleen gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Overigens geldt dat bij matig gebruik alcohol niet per se een ongunstig effect heeft op de gezondheid (Hoeymans et al., 2010, p.70). Echter, het gaat bij de beschreven groeps culturen om overmatig gebruik. Het risicogedrag alcoholgebruik heeft gevolgen voor de gezondheid op korte en lange termijn. Te veel drinken kan bijvoorbeeld leiden tot agressief gedrag, criminaliteit, ongevallen (Hoeymans et al., 2010, p.70) en onveilige seks (Boelema et al., 2009, in Hoeymans et al., 2010, p. 73).

Figuur 1. Zwaar alcoholgebruik naar leeftijd en geslacht in 2008. Overgenomen van 'Deelrapport van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning' geschreven door N. Hoeymans, J.M. Melse en C.G Schoenmaker, 2000, Bilthoven: RIVM, 2010.

Uit figuur 1 (Hoeymans et al., 2010, p.72) blijkt dat er bij de mannen in de 'leeftijdsklasse 15-24' vaker sprake is van zwaar alcoholgebruik. Het aandeel 'zware drinkers' neemt bij de mannen af naarmate ze ouder worden. Het feit dat zwaar alcoholgebruik voorkomt in deze leeftijdsklasse is zorgwekkend, want juist op deze leeftijd heeft het drinken van alcohol blijvende gevolgen voor de hersenen en de ontwikkeling. Zo kan er blijvende hersenschade optreden, omdat de hersenfuncties nog in ontwikkeling zijn (Boelema et al., 2009, in Hoeymans et al., 2010, p. 73). In het VTV-rapport worden voornamelijk algemene verklaringen voor overmatig alcoholgebruik aangedragen, zoals het feit dat jongeren zich bevinden in een fase van experimenteren, hetgeen voortkomt uit het ontdekken van zelfstandigheid (Hoeymans et al., 2010, p. 73). Dit onderzoek richt zich op andere verklaringen, zoals de groeps cultuur en de betekenis van alcohol binnen deze groeps culturen. Wel moet hierbij worden opgemerkt dat bij dit onderzoek niet alleen maar naar groeps culturen binnen de jongere leeftijdscategorie onderzoek is gedaan.

De sociale gevolgen van het overmatig alcoholgebruik verschillen per groeps cultuur, zoals in de volgende paragraaf zal blijken.

3.2. Wat voor sociale gevolgen heeft overmatig alcoholgebruik als het plaatsvindt in de vorm van groeps gedrag waarin alcohol centraal staat?

Binnen deze deelvraag worden de sociale gevolgen van het overmatig alcoholgebruik in verschillende groeps culturen geanalyseerd. Onder sociale gevolgen worden de gevolgen verstaan waaraan culturele betekenis wordt gehecht, zoals het beeld van elkaar dat ontstaat na het overmatig nuttigen van alcohol. Deze vraag zal per groeps cultuur beantwoord worden.

Mannelijke *fraternity* leden

Binnen het Amerikaanse studentenleven bestaan er *fraternities*, dit zijn studentenverenigingen in de vorm van studentenhuizen, waar alleen mannen lid van kunnen worden. Binnen de *fraternities* staan mannelijkheid en broederschap centraal (Martin en Hummer, 1989, p. 460). Alcoholgebruik is voor hen een manier om je mannelijkheid te uiten en door het gebruik van alcohol worden bepaalde culturele verwachtingen over de verhouding tussen mannen en vrouwen gerealiseerd. Deze verwachtingen betreffen de seksueel dominante rol van mannen en het beeld van vrouwen als lustobjecten. Er bestaan hiernaast ook verwachtingen over broederschap in het algemeen, als *brothers* -broeders of kameraden- van elkaar kun je op elkaar bouwen en verwacht je onderlinge steun. Volgens Martin en Hummer (1989, p.470) bestaat er een culturele verwevenheid tussen alcoholgebruik in de groep en 'de vrouw als object'. Met alcohol erbij mag er schunnig over vrouwen gesproken worden en stimuleren de *fraternity* leden elkaar om vrouwen seksueel te veroveren of te overheersen. Daarnaast zorgt het overmatig alcoholgebruik van vrouwen er ook voor dat hun seksuele *agency* afneemt, zij zullen minder snel nee zeggen op oneerbare voorstellen. *Agency* is een capaciteit, een manier van kijken en nadenken. Indien een persoon veel *agency* bezit, is diegene in staat om na te denken over zijn of haar socio-culturele context, deze context te vormen en hier ook naar te handelen (Archer, 2000, in Ferrel et al., 2004). Het kan zijn dat indien met onder invloed is, minder in staat is om na te denken over een beslissing en hierdoor ook minder in staat om tegen iets in te gaan. Een voorbeeld hiervan is door dronkenschap bijna bewusteloze vrouw, zij is niet meer in staat

nadenken over het feit of zij op dat moment echt seks wil. De leden maken hier gebruik van, deze vrouwen worden vaak slachtoffer van aanrandingen en groepsverkrachtingen. Andere gevolgen zijn dan ook een toename van de seksuele aandoeningen, omdat er vaker onveilig wordt gevreeën en tot slot *alcomotive violence* - fysiek en seksueel- als tegenhanger van '*automotive violence*' van Ferrel et al. (2004). Er wordt geweld gebruikt tussen de mannen om hun mannelijkheid te bewijzen en er wordt geweld toegepast op de vrouwen als zij tegenstribbelen. Een aspect van Presdee's *carnival* is de *carnavalesque* oriëntatie op het lichamelijke. Er wordt hierbij gezocht naar lichamelijk plezier en verzadiging. Het drinken en het hebben van seks is een uiting van lichamelijk plezier. Alcohol kan verder nog worden ingezet om de superioriteit van de *fraternities* ten opzichte van een rivaliserende *fraternity* te bewijzen (Martin en Hummer, 1989, p. 466).

Nieuw-Zeelandse rurale mannen

Campbell (2000) laat zien hoe Nieuw-Zeelandse rurale mannen, door het overmatig alcoholgebruik, masculiniteit vormgeven. Deze masculiniteit uit zich op twee manieren, namelijk via *the disciplines of drinking* en *conversational cockfighting* (Campbell, 2000, p.562). Bij het eerste aspect komt duidelijk de *carnavalesque* oriëntatie op het lichamelijke terug. Een man is echt mannelijk als hij zo lang mogelijk zijn plas kan ophouden, ook wel *holding your piss* genoemd (Campbell, 2000, p. 571) en kan laten zien dat hij zo lang mogelijk nuchter kan blijven en dus het beste tegen alcohol kan. Het gaat hierbij om het benadrukken dat de mannen geen vrouwen zijn. Voor deze mannen is het verschil tussen mannen en vrouwen een manier om hun mannelijkheid te tonen. Het eerder toegeven aan lichamelijke behoeften en het lichaam minder goed onder controle hebben zijn in hun ogen typische vrouwelijke eigenschappen. Degene die het langst zijn plas kan inhouden en het beste tegen alcohol kan, dus de man die in staat zijn om 'de controle te handhaven op de sociale en de lichamelijke aspecten van de publieke mannelijkheid' is mannelijker en dus beter dan de rest. Het tweede aspect van mannelijkheid die verweven is met alcoholgebruik gaat om het 'elkaar eruit te lullen', "verbale confrontaties waarbij de man met de meeste lokale kennis het mannelijkst is" (Campbell, 2000, p. 575). "Er wordt hierbij een onderscheid gemaakt tussen *respectable history* en *pub history*" (Campbell, 2000, p. 570). Alcoholgebruik staat centraal in de kennis over *pub history* en het bekwaam oprakelen van deze geschiedenis geeft de positie weer in de onderlinge hiërarchie. De *performance* van de publieke mannelijkheid is ook een manier om vrouwen en de anderen uit te sluiten. Er zijn geen vrouwen bij aanwezig, maar toch wordt de vrouw bekritiseerd in dit gezelschap, want alle vrouwelijke eigenschappen zijn slechte eigenschappen. Het drinken en het niet vrouwelijk zijn is een manier om de mannelijkheid aan elkaar te tonen.

Rationele gecontroleerde mannen

In de cultuur van rationele gecontroleerde mannen wordt mannelijkheid geuit door het beheerst omgaan met alcohol, in tegenstelling tot de andere groepsculturen. Hier draait het vooral om *disengagement*; de mannen drinken, maar gebruiken geen geweld en zij gaan niet over op het vertonen van transgressief gedrag (Tomsen, 2005, p.283). Voor hen is het juist het gecontroleerd omgaan met alcohol een vorm van mannelijkheid: die van de verstandige, beheerste en rationele man, ook wel een "*reasoning en agentive masculine subject*" genoemd (Tomsen, 2005, p.294).

Bingedrinkers

Overmatig alcoholgebruik oftewel *bingedrinking* is een vorm van deviante vrijheidsbesteding, volgens Crabbe (2006, 149). Vrijtijdsactiviteiten waarbij overmatig alcoholgebruik of *bingedrinking* centraal staat in de groep, de zogenaamde *night-time leisure* bieden ruimte voor het najagen van het afwijkende/deviante, doordat er sprake is van dronkenschap, verminderde (seksuele) remming en eerder gebruik van geweld. Ook zorgt het drinken voor *leisure sociability* (Elias en Dunning, 1986, in Crabbe, 2006), *togetherness* (Crabbe, 2006, p. 160) of groepsgevoel. Het overmatig alcoholgebruik brengt een tijdelijke binding met zich mee waardoor de drinkers het gevoel hebben dat zij bij elkaar horen en dat zij zich samen ongeremd mogen of kunnen gedragen. Hierdoor is er al gauw sprake van 'collectieve moraliteit' (McRobbie, 1994, in Crabbe, 2006). Het overmatig alcoholgebruik en de hiermee gepaarde transgressieve gedrag gebeurt samen waardoor al gauw gedacht wordt: 'we kijken/drinken met zijn allen, dus dan is het minder erg, want iedereen doet het', dit is te vergelijken met collectieve slechtheid. Door het groepsgevoel heerst er een verminderd gevoel van morele verantwoordelijkheid. De sensaties die beleefd worden moeten ook steeds groter zijn om de drinker naar een uitgaansgelegenheid te lokken, dit kan bijvoorbeeld bereikt worden door *happy hours*, de zinnen moeten steeds opnieuw en meer geprikkeld worden. Dit wordt ook wel 'consumptieve deviantie' genoemd, dit is "deviantie die op zoek is naar de juiste stijl, mode en sensatie" (Crabbe, 2006, p.163). Het gaat hier namelijk om deviant gedrag dat door de massamedia nog aantrekkelijker wordt. Hierbij geldt ook weer: hoe groter de sensatie hoe meer collectieve slechtheid er heerst. H. De *bingedrinken* heeft als gevolg dat er tijdelijke bindingen worden aan gegaan en samen met de andere *bingedrinkers* kan hierdoor een invulling worden gegeven aan de deviante vrijetijdsbesteding oftewel de collectieve moraliteit of slechtheid.

20

Studenten

Het overmatig alcoholgebruik onder studenten heeft diverse sociale gevolgen voor zowel mannen als vrouwen, maar er zijn enkele gevolgen aan te wijzen die voor beide geslachten gelden. De studenten onder invloed hebben minder zelfbeperking (Hubbard, 2011) hierdoor ervaren zij meer ruimte en vrijheid om zich te uiten. Het uiten van de emoties is typerend voor de expressieve laatmoderne samenleving, waaraan volgens Measham "ontsnapt kan worden via zelfexpressie en bevrijding" (Measham, 2004, in Ferrel et al., 2004). Op deze wijze creëren zij met behulp van alcohol nieuwe identiteiten (Hubbard, 2011), Bij mannelijke studenten kan 'een legendarische drinker' een voorbeeld zijn van een nieuwe identiteit. "Het draait bij de mannen ook om de versterking van de mannelijke eigenschappen zoals mannelijke kracht, leiderschap en vertrouwen" (Hubbard, 2011, p.6). Volgens Jackson en Tinkler (2007, in Hubbard, 2011) draait het bij *ladettes* - de vrouwelijke studenten die overmatig alcohol gebruiken- om het uiten van hun onafhankelijkheid en seksuele promiscuïteit. De *ladettes* geven met alcohol een identiteit als genotzoekers, sterke (financiële) onafhankelijke vrouwen vorm, zij willen hiermee laten zien dat zij hun eigen leven kunnen inrichten zonder goedkeuring van een ander. Door de financiële onafhankelijkheid en gebrek aan familieverplichtingen kan de drinkende *ladette* laten zien dat zij niet wil voldoen aan de idealen van de vrouwelijke huiselijkheid. Het uiten van de seksuele promiscuïteit heeft een dubbele relatie met de seksuele *agency*. Enerzijds kan de *ladette* zelf bepalen met wie zij seks heeft, er is sprake van een toename. Anderzijds neemt de *agency* ook af omdat ze eerder instemt door het overmatig alcoholgebruik, waardoor ze meer en vaker

onveilige seks heeft. Dit laatste is een uiting van de toegenomen *agency* omdat de *ladette* het vermogen heeft om zelf te bepalen met wie ze seks heeft.

3.3 Hoe beleven de groepen de groepsactiviteit waarin drinken centraal staat? En wat voor betekenis geven zij hieraan?

Binnen deze paragraaf wordt er gekeken naar hoe de drinkers het overmatig alcoholgebruik ervaren en wat zij hiermee denken te bereiken.

Mannelijke *fraternity* leden

De *fraternity* mannen zien alcohol nuttigen als iets dat erbij hoort en ingezet kan worden als een middel om hun seksuele verwachtingen te laten uitkomen. Zo is een strategie bijvoorbeeld: een vrouw dronken voeren, dan is zij makkelijker te gebruiken "als gebruiksvoorwerp in de vorm van lokaas, seksueel object en bediende" (Martin en Hummer, 1989, p.464). Het lokaas dient voor het aantrekken van de leukste potentiële leden, de vorm van het seksueel object dient voor het laten uitkomen van hun seksuele verwachtingen en bediende in de vorm van een '*little sister*' (Martin en Hummer, 1989, p.467), dit is een vrouwelijke student die verantwoordelijk wordt gesteld door de *fraternity* om sfeer in het huis te creëren. Er kan worden gesproken van een commodificatie van vrouwen. Vrouwen kunnen op diverse manieren een rol spelen bij het verkrijgen van een succesvolle imago voor de mannen. Alcohol wordt dus ingezet als middel om een succesvolle imago te verkrijgen en is ook een doel op zich- het drinken van alcohol is ook al stoer of mannelijk. Status verkrijgen en behouden op andere gebieden dan alcohol is ook belangrijk binnen de bredere *fraternity* cultuur. Zoals op het gebied van sporten, de mooiste vrouwen, de leukste nieuwe leden en zelfs de vervulling van bestuursfuncties binnen de universiteiten. De leden beleven het drinken als een strategie.

Nieuw-Zeelandse rurale mannen

De mannen beleven en leveren met alcohol een gezamenlijke *performance*, zij gaan met elkaar de concurrentie aan om wie het mannelijkst is. Tijdens het drinken moeten de mannen een bepaalde rol spelen, zo zijn de mannen 's avonds in de kroeg anders dan overdag tijdens het werk, ten eerste zijn zij 's avonds in de kroeg mannelijker, je gedragen als een vrouw is uit den boze. *Drinking fitness* is ook een belangrijk aspect, hierbij moeten de mannen zoveel mogelijk drinken en zo lang mogelijk nuchter blijven (Campbell, 2000, p.571). Het veel drinken en hier niet-vrouwelijk mee omgaan zijn manieren om de mannelijkheid te tonen.

Rationeel gecontroleerde mannen

Het drinken wordt gezien als een ontsnapping aan de dagelijkse sleur van studeren en werken. Echter, de mannen drinken gecontroleerd alcohol zij kennen hun grenzen en gaan hier niet overheen. Daardoor gaan zij ook niet over op het gebruik van geweld of andere vormen van transgressief gedrag, omdat zij zich sterk genoeg voelen om zich niet over te geven aan de tijdelijke aantrekkingskrachten van de *carnivalesque* wanorde. De mannen beleven het drinken mede hierdoor ook als een uiting van persoonlijke *agency* en vinden zich beheerst genoeg om risicovolle situaties uit de weg gaan, vooruit te denken, autoriteit te waarderen en respect te tonen naar de ander toe, ook wel gecontroleerde mannelijkheid genoemd. Het matig alcoholgebruik wordt gezien als een manier om samen te komen, bij te kletsen, hun vriendschap te bevestigen en hun gecontroleerde mannelijkheid te uiten. Ondanks het feit dat zij alcohol wel

zien als een middel om samen te komen en hun gecontroleerde mannelijkheid te bewijzen, kan het niet worden beschouwd als een manier om een andere rol aan te nemen of te ontsnappen, omdat zij de controle over zichzelf en hun lichaam kunnen bewaren.

Bingedrinkers

Bij de *bingedrinkers* draait het -zoals eerder geconstateerd- vooral om *leisure sociability*, *togetherness*, groepsgevoel en saamhorigheidsgevoel. De beleving van de *bingedrinkers* is vooral gericht op het zichzelf te verliezen en het ongeremd opgaan in de groep. Hierbij wachten de drinkers samen op een intense beleving of emotionele ervaring en dit creëert het al eerder beschreven groepsgevoel. Crabbe noemt de *bingedrinkers* als groep ook wel "een performatieve drinkgemeenschap die drinkt binnen de *night-time economy*" (Crabbe, 2006, p.160). Crabbe vergelijkt deze performatieve drinkgemeenschap dan ook met de '*neo-tribus*' van Maffesoli (1996, in Crabbe, p.160) of de "post-traditionele *Gemeinschaft*" van Lash (2002, in Crabbe, p.160). Dit zijn groepen die tijdelijk ontstaan doordat onbekende mensen samen komen, doordat zij iets met elkaar delen, namelijk onverzadigbare lust om zich te verbinden met anderen, het kan gezien worden als drinkgemeenschappen met gelijkgestemde mensen. Het *bingedrinken* kan dan ook gezien worden als een *rave*, dit is "een vakantie uit de alledaagsheid van het dagelijks leven en een ontsnapping aan de dagelijkse ik" (Reynolds, 1998, in Crabbe, 2006, p.156). Dit geeft de ontsnapping aan de gerationaliseerde wereld en het tijdelijk aannemen van een andere rol goed weer. De ontsnapping zorgt tijdelijk voor een beter gevoel, namelijk "een gevoel van voldoening dat tijdelijk het holle gevoel van leegte, gecreëerd door de gerationaliseerde wereld opheft" (Crabbe, 2006, p.156). Het *bingedrinken* biedt zelfs een belofte van een *time-out of time* - 'een onderbreking van alles dat teleurstelt en frustreert in de leigrijze schittering van het daglicht' (Hobbs et al., 2003, in Crabbe, 2006, p.156). Hiermee wordt bedoeld dat je je helemaal 'kapot' moet 'drinken' om goed te kunnen ontsnappen, hoe groter de kater de volgende dag, hoe groter de onderbreking en de ontsnapping. Dit is duidelijk een vorm van grensoverschrijdend gedrag, niet zozeer als een daad van rebellie om het dagelijks leven te veranderen maar alleen te ontvluchten.

Studenten

De studenten beleven *student drinking* als een manier om even los te gaan, waarbij er sprake is van een collectieve grensoverschrijding of slechtheid waarbij de studenten zich samen ongeremd en onbeschaafd kunnen gedragen. "Hiernaast stimuleert het drinken intense vormen van socialisering die bestaande onderscheidingen op basis van sociale klasse, leeftijd, etniciteit en seksuele geartheid overstijgen" (Malbon, 1998, in Hubbard, 2011, p.9). Door het overmatig alcoholgebruik wordt er minder op de sociale verschillen wordt gelet. Het gaat hierbij wel om de lichamelijke socialisering, omdat 'iedereen' sensueel danst, alcohol nuttigt en beïnvloed wordt door de sfeer van *clubbing* (Malbon, 1998, in Hubbard, 2011). Dit alles creëert een gezamenlijke stemming en solidariteitsgevoel, waardoor de deelnemers het ware wij-gevoel ervaren, zij kunnen zich samen ongeremd gedragen en samen toegeven aan het onbeschaafde en uitspattende, dit biedt de ruimte voor een vermenging waarbij diverse sensaties van verlangen en afkeer samen met de andere studenten worden uitgeprobeerd en ervaren.

Samen doen de studenten dan aan het escapisme en "de onderbreking van de identiteitscategorieën die het dagelijks leven karakteriseren" (Malbon, 1998, in Hubbard, 2011., p.9) De studenten kunnen tijdelijk een andere identiteit aannemen en "*embodied* kapitaal" verwerven (Hubbard, 2011, p.6). Dit *embodied* kapitaal geeft prestige en het wordt gebruikt als manier om de mannen van de jongens te onderscheiden en het tonen van lichamenlijk

uithoudingsvermogen. De mannen laten hiermee zien dat zij voldoen aan de idealen van mannelijkheid.

De vrouwen oftewel de *ladettes* beleven het drinken als een bevestiging van hun *empowerment* en als mogelijkheid om positieve vrouwelikheden te ontwikkelen.

De studenten beleven overmatig alcoholgebruik als een manier om *embodied* kapitaal te verwerven waardoor hun zelfbeeld versterkt worden, hiernaast zijn zij ook bezig met het vinden van sensatie en genot. Dit gebeurt meestal met vreemden, omdat tijdens het drinken iedereen gelijk is.

3.4 Conclusie

Het overmatig alcoholgebruik heeft ernstige fysieke gevolgen voor de gezondheid. Naast de gevolgen voor de gezondheid zijn er ook sociale gevolgen aan te wijzen.

Bij de *fraternities* versterkt het een cultuur waarin mannen vrouwen als gebruiksvoorwerpen zien. Voor de rurale mannen leidt het steeds tot een nieuwe positionering in de groep, voor de mannen die gecontroleerd alcohol nuttigen bevestigt het de beelden die er bestaan over de rationele, verstandige en beheerste man. Voor de *bingedrinkers* levert het groepsgevoel op en voor studenten heeft overmatig alcoholgebruik als groepsgegedrag vooral gevolgen voor het vormgeven hun identiteit.

Naast de sociale gevolgen is er ook gekeken naar de beleving van de drinkers zelf. Voor de meeste groeps culturen is overmatig alcoholgebruik een middel om iets te bereiken, zo schenken mannelijke *fraternity* leden en studenten alcohol aan vrouwen om hen in bed te krijgen. De rurale mannen zien het als een middel om te tonen dat zij het mannelijkst zijn ten opzichte van elkaar. De rationeel gecontroleerde mannen zien alcohol ook als middel, ze gebruiken alcohol om bij elkaar te zijn en bij te kletsen en willen tegelijkertijd laten zien dat ze ook met alcohol op gecontroleerd, rationeel mannelijk gedrag vertonen. Het kan daardoor ook beschouwd worden als een manier om de mannelijkheid te beleven en te uiten. De *bingedrinkers* zien het drinken ook als een middel om een groepsgevoel te creëren en even een *time-out of time* te nemen, waarbij hun holle gevoel van leegte opgevuld kan worden, waarbij zij figuurlijk gezien verzadigd van raken. De groeps cultuur *bingedrinkers* wordt ook wel een *neo-tribus*, post-traditionele *Gemeinschaft* of een drinkgemeenschap van gelijkgestemde mensen genoemd. Binnen de groeps cultuur studenten stimuleert het drinken intense vormen van socialisering die bestaande onderscheidingen op basis van sociale klasse, leeftijd, etniciteit en seksuele geaardheid overstijgen. Er kan worden geconcludeerd dat de *neo-tribus* of de post-traditionele *Gemeinschaft* wordt gevormd door de intense vormen van lichamelijke socialisering. Door de socialisering raken de mensen gelijkgestemd, wat op een aantal vlakken de ongelijkheid wegneemt, omdat de onderscheidingen en verschillen overstijgt worden door hetzelfde verlangen, dezelfde zucht of lust. Het lichaam dient als middel op dit mogelijk te maken, dit kan op verschillende manieren, zoals het dansen, drinken, vrijen, schreeuwen of zingen. De beide groeps culturen zijn bezig met het ongeremd drinken en de remmen hierbij letterlijk los te laten. Hierdoor ontstaat collectieve slechtheid; er heerst een wij-gevoel onder alle drinkers en zij hebben het gevoel dat zij een groep zijn. Als de een in de groep transgressief gedrag vertoont, mag de ander dit gedrag ook vertonen. Ze zijn immers een groep, met tijdelijk dezelfde vrijheid.

Voor elke groeps cultuur zorgt alcoholgebruik voor een andere beleving. Het drinken kan hierbij worden gezien als een uiting van cultuur en weerspiegelt de normen, idealen en hetgeen

wat binnen een groeps cultuur als belangrijk wordt beschouwd, komt na het nuttigen van alcohol nog sterker tot uiting.

De groeps cultuur en haar idealen worden deels gevormd door externe factoren, in het volgende hoofdstuk worden twee van deze externe factoren nader onderzocht.

Hoofdstuk 4 De invloed van het kapitalisme en de rol van de staat

---

In dit hoofdstuk zullen er twee deelvragen beantwoord, namelijk de vragen:

- ❖ Speelt het kapitalisme in op het alcoholgebruik als het plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat? (4.1)
- ❖ Op welke manieren speelt de staat een rol bij alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat? (4.2)

4.1. Het kapitalisme

Het kapitalisme kan inspelen op het overmatig alcoholgebruik door een bepaald beeld te creëren dat samengaat met het drinken van bijvoorbeeld een bepaald merk. Bij het drinken van dit merk kan het lijken of de producent zegt dat je hier ook een bepaald gevoel bij kan beleven, wat zich ook kan uiten in iets zichtbaars, zoals succesvoller zijn bij vrouwen. Vooral *commodity fetisjisten* zijn hier erg gevoelig voor. "Het artikel dat zij kopen krijgt een onafhankelijke, mystieke en externe realiteit" (Marx, 1867, in Vincke, 2007, p.301). Het kopen van dat artikel of bepaald merk alcohol is een realiteit op zich, het kan gezien worden als het uiten van hun levensstijl. Zo kan het drinken van een Martini stoer worden gevonden, omdat James Bond het ook drinkt en het drinken van een Jupiler biertje tijdens het kijken van voetbal is meer amicaal-mannelijk, want de slogan zegt al genoeg: 'Mannen weten waarom'. Alcohol is een product waar erg veel geld mee verdiend kan worden. Het is opvallend dat er rond alcohol een goede, positieve en leuke leefstijl wordt neergezet door het kapitalisme, met andere woorden: het wordt neergezet als een *commodity* van plezierige ervaringen.

Mannelijke *fraternity* leden

Het alcoholgebruik binnen de *fraternities* lijkt niet zozeer samen te hangen met de hierboven genoemde kapitalistische commodificatie van plezierige ervaringen. Indien de besturen van de *fraternities* zich bezig zouden houden met het verkopen van een eigen merk drank zou er wel sprake zijn van de commodificatie van de wijze waarop alcohol binnen de *fraternities* betekenis krijgt.

Nieuw-Zeelandse rurale mannen

Het kapitalisme speelt bij deze groeps cultuur niet een erg grote rol, dit is aan te tonen door de afwezigheid van diverse verschijnselen die normaal gezien gestuurd worden door het kapitalisme. Zo vindt het overmatig alcoholgebruik binnen deze groeps cultuur niet plaats in een zogenoemde *night-time economy* en worden intense belevenissen en emotionele ervaringen ook niet gecommificeerd. De rurale mannen drinken in één en dezelfde kroeg en houden geen kroegtochten. De mannen kopen alleen alcohol in de kroeg en het maakt het beleven en ervaren wel makkelijker, maar zij zullen nog steeds zelf hun mannelijkheid moeten *performen*. Alleen de alcohol is te koop, niet het gevoel. Het gevoel van mannelijkheid dient namelijk door de drinkers zelf te worden gecreëerd.

Rationeel gecontroleerde mannen

Het overmatig alcoholgebruik van de mannen die Tomsen beschrijft (2005) hangt wel samen met het bestaan van de *night-time leisure*. Zo hebben veel nachtclubs, zogenoemde *happy hours*; binnen deze tijden is het drinken goedkoper dan buiten deze tijden. "Water is op deze momenten vaak duurder dan alcoholische drankjes"(Tomsen, 2005, p. 289). Het kapitalisme manifesteert zich sterk in de *night-time economy* en de meerderheid van de mensen die gaan stappen. Maar de groep rationeel gecontroleerde mannen kiest er juist voor om niet teveel te drinken, de mannen hebben niet het gevoel dat zij veel moeten drinken en worden in dit geval dus minder beïnvloed door het kapitalisme; zij zien alcohol wel als een *commodity* van plezierige ervaringen maar willen laten zien dat zij hier beheerst mee om kunnen gaan en het drinken zien als een manier om samen te komen en bij te kletsen.

Bingedrinkers

Het kapitalisme stimuleert het *bingedrinking*, want het versterkt de zucht naar intense belevenissen en emotionele ervaringen. De belevenissen en ervaringen zijn te koop in de vorm van het snel achter elkaar drinken om dronken te worden, hiermee wordt het drinken een *commodity* van plezierige ervaringen. De consumenten oftewel de *bingedrinkers* worden gemotiveerd om veel te drinken, hierdoor kunnen zij meer kopen dan alleen alcohol. Als ze belang hechten aan bepaalde merken nemen zij, als hedonistische sensatiezoekers (Bauman, 1992, in Crabbe, 2006) en *commodity* fetisjisten, met de alcohol ook een symbolische waarde of een onafhankelijke, mystieke en externe realiteit tot zich. De *commodities* - het drinken van alcohol- geven de *bingedrinkers* of de *commodity* fetisjisten via het merk betekenis aan het (uitgaans)leven. Een merk als Bacardi kan hiervan een voorbeeld zijn. Het drinken van Bacardi wordt geassocieerd met gezellige en nette mensen, dit is te zien in de commercials. Mensen die hier op willen lijken zullen eerder kiezen voor het merk Bacardi. Drinken is een belangrijk onderdeel van hun leven. Het kapitalisme tovert steden om in *leisurescapes* (Hobbs et al., in Crabbe, 2006) en dit biedt individuen de mogelijkheid om deviant gedrag te vertonen binnen de (stads)grenzen. Het kapitalisme biedt de *bingedrinkers* de mogelijkheid om te *bingedrinken*, doordat het kapitalisme het bestaan van de *night-time economy* en *leisure* mogelijk maakt waarin de *bingedrinkers* afgezonderd van de andere stedelingen hun geëmotionaliseerde vrije tijd vieren.

Studenten

De studenten drinken binnen de zogenoemde *leisurespaces* (Hubbard, 2011) of *spaces of attention* (McRobbie, 2008, in Hubbard, 2011), het drinken vindt plaats in afgeschermdes tapgelegenheden die zich bevinden binnen een *night-time economy*, dit wordt door McRobbie (2008, in Hubbard, 2011) ook wel *evening leisure economy* genoemd. Dit weerspiegelt de invloed van het kapitalisme, daarnaast speelt de commodificatie van seks een belangrijke rol, want seks verkoopt. De *Carnage* website (<http://www.carnageuk.com/>) schept bepaalde verwachtingen zoals 'veel alcohol, veel bloot en veel seks'. Dit is onder andere ook typerend voor de commodificatie van intense belevenissen en emotionele ervaringen en de *raunch* cultuur. De *raunch* cultuur benadrukt de overeenkomsten tussen "het hedonisme en de geïdealiseerde esthetische kenmerken van het geseksualiseerde (vrouwelijke) lichaam" (Levy, 2005, in Hubbard, 2011). De kenmerken van het lichaam worden hierbij gezien als -een uiting van- genot,

dit hangt samen met de commodificatie van seks en het lichaam. Het lichaam wordt geassocieerd met genot, en het kapitalisme creëert het idee dat dit genot te koop of te krijgen. Dit genot moet ook snel bereikt worden als er voor wordt betaald, dit kan ook wel onmiddellijke bevrediging genoemd worden. De onmiddellijke bevrediging is ook te verklaren vanuit het concept *dramatised society*, want volgens Williams (1974, in Presdee, 2000) leven wij namelijk in een samenleving waarin mensen niet willen nadenken over de emoties, maar deze meteen ongefilterd door cultuur willen ervaren. Het drinken, praten, vrijen en dansen moet snel, direct dramatisch en puur zijn om het gevoel te hebben in leven te zijn. Het kapitalisme speelt binnen deze groeps cultuur dus een erg grote rol, het bestaan van deze kroegentochten en bedrijven zoals *Carnage* is allemaal mogelijk door het kapitalisme.

4.2. De staat

Bij de tweede deelvraag van dit hoofdstuk draait het om de rol die de staat speelt bij de groepsactiviteiten waarin overmatig alcoholgebruik centraal staat. De staat kan op diverse manieren een rol spelen bij deze groepsactiviteiten. Niet voor iedere groeps cultuur speelt de staat een even grote rol. De mogelijke manieren zullen eerst benoemd en toegelicht worden voordat er daadwerkelijk per groeps cultuur wordt bekeken wat voor rol de staat heeft binnen die specifieke groeps cultuur.

De staat biedt ten eerste ruimte aan voor het bestaan van *leisurescapes*, de *leisurespaces*, de *night-time economy* en *night-time leisure*. Het uitgaansleven en het overmatig alcoholgebruik vindt hierdoor plaats in een aparte gedeelte van de stad. De staat is deels verantwoordelijk hiervoor, door het aanbieden van ruimte en het verschaffen van vergunningen.

Ten tweede wordt de staat door Cohen (1972) gezien als een *moral entrepreneur*, een actor die medeverantwoordelijk is voor het creëren van een *moral panic*. Er ontstaat een *moral panic* "als een conditie, voorval, persoon of groep van personen zich voordoet en hierbij wordt gedefinieerd als een bedreiging voor de maatschappelijke waarden en belangen" (Cohen, 1972, np). De staat *labelt* hierbij gedragingen zoals bijvoorbeeld *bingedrinking* als deviant of crimineel, dit is in haar ogen nodig om een boodschap uit te dragen over hoe de burgers zich horen te gedragen. Hierbij denkt de staat te spreken namens de morele meerderheid (Crabbe, 2006). De staat voelt zich verantwoordelijk om de eigenschappen en gedragingen die door de machtige anderen wordt gezien als slecht en deviant te beteugelen en hiermee de sociale controle te bewaren. Een van de andere *moral entrepreneurs* of machtige anderen is de media, de media is ook verantwoordelijk voor het creëren van een *moral panic* (Cohen, 1972). De media speelt een grote rol bij het aanwijzen van gevaren en transgressieve gedragingen. Hierbij worden bijvoorbeeld alleen de negatieve gevolgen van de gedragingen uitgelicht en gedramatiseerd, of er geanticipeerd op de eventuele nadelige gevolgen.

De vertegenwoordigers van de staat en de media handelen hier uit angst. De vertegenwoordigers, in de vorm van politici, de gezondheidsdiensten en de politie hebben het idee dat zij verantwoordelijk zijn voor het behouden van de sociale controle, onder hen heerst er een angst dat de volks massa op hol slaat of dat de heersende sociale en culturele waarden die zij er op na houden bedreigd worden, als zij er niet tegen optreden (Cohen, 1972). De maatschappelijke verhoudingen kunnen hierdoor verstoord raken, wat weer het bestaan van de gerationaliseerde wereld en hun bestaan in gevaar brengt. Giddens noemt deze angst ook wel de 'ontologische onzekerheid'; "er heerst een gebrek aan vertrouwen in de eigen identiteit en het eeuwige bestaan van de omringende sociale en materiele omgeving" (1990, in Aas, 2007, p.15).

De machtige anderen hebben niet voldoende vertrouwen in eigen identiteit en daarmee heerst er een angst dat de omgeving ophoudt met bestaan. De vertegenwoordigers zijn bang dat de wereld wordt overgenomen door mensen die zij als deviant of crimineel zien (McRobbie, 1994, in Crabbe, 2006). De vertegenwoordigers hebben het gevoel dat de wereld op zijn kop wordt gezet. Het overmatig alcoholgebruik "keert namelijk alle logica en rationaliteit van de liberale samenleving om" (McClintock, 1993, in Presdee, 2000, p.88). Het uitbundige, uitspattende, lichamelijke en emotionele gedrag past niet bij het gerationaliseerde en het strenge van de huidige gerationaliseerde samenleving. Als alle logica en rationaliteit omgekeerd zijn, bestaat er ook een kans dat namelijk de vertegenwoordigers "toegeven aan de verlangens en passies die op de loer liggen" (Mellor en Shilling, 1997, p.10, in Hubbard, 2011) oftewel het onbeschaafde, het uitspattende, het bezoedelde en het vervuilende.

Doordat de staat persvrijheid toekent aan de media en het kapitalisme ook de ruimte gunt kan er worden geconcludeerd dat de staat zich bevindt in een ideologisch vacuüm. Aan de ene kant zijn de staat en de media erg tegen het overmatig alcoholgebruik en het wordt hierdoor gezien als *moral panic* (Cohen, 1972), een deviante gedraging die afgeleerd of gestopt moet worden, aan de andere kant stimuleert de staat de *night-time economy*. Het criminaliseren van overmatig alcoholgebruik heeft negatieve gevolgen voor het gebruik, het gebruik wordt nu juist als spannend ervaren en dit zorgt voor een popularisering en versterking van de zucht naar ervaringen, in dit geval naar alcoholgebruik.

Dit zijn de mogelijke manieren waarop de staat een rol zou kunnen spelen, er wordt hieronder per groeps cultuur onderzocht of er binnen die groeps cultuur sprake is van invloed van de staat.

Mannelijke *fraternity* leden

Het *fraternity* leven speelt zich af op de campus, hierdoor zijn de studenten afgeschermd van externe monitoring (Martin en Hummer, 1989), dit wil zeggen dat veel aanrandiden niet gerapporteerd worden. Dit zorgt ervoor dat de machtige anderen, bijvoorbeeld de staat niet op de hoogte zijn, waardoor de kans op ingrijpen en het voorkomen van de aanrandiden en verkrachtingen wordt verkleind. De *fraternities* weigeren vaak een namenlijst van de leden te geven (Martin en Hummer, 1989), dit om de *fraternity* en haar leden te beschermen. De staat houdt zich afzijdig van het campusleven en legt dus ook geen regels op. Zij staan alcoholgebruik vanaf 21 jaar toe en daar mee lijkt het ook of zij dit gedrag toestaan, waardoor de staat medeverantwoordelijk is voor de gevolgen van het overmatig alcoholgebruik. De staat bevindt zich in het al eerder beschreven ideologisch vacuüm. Bij deze groeps cultuur is er geen sprake van *moral panic*, dit is te verklaren door het feit dat de media de meeste verhalen niet te horen krijgt. De staat speelt binnen deze groeps cultuur geen grote rol, het overmatig alcoholgebruik vindt plaats op de campus, daar waar de staat minder autoriteit heeft.

Nieuw-Zeelandse rurale mannen

De staat speelt geen rol in dit verschijnsel. Het gaat hierbij om de mannen zelf die *performen* en de staat bemoeit zich hier niet mee.

Rationeel gecontroleerde mannen

De staat speelt volgens Tomsen (2005) een erg grote rol, het bestaan van het artikel kan ook gezien worden als een vorm van staatsbemoediging; het vloeide namelijk voort uit een overheidsopdracht om het drinkgedrag van jongeren in kaart te brengen. De staat ontwikkelt gezondheidscampagnes rondom risicovol *public drinking* die als doel hebben om de *responsible self governance* van de drinkers te vergroten (Moore, 2002; Petersen en Lupton, 1996, in Tomsen, 2005) en hiermee agressie in de *leisureescape* te voorkomen. De staat sluit zich aan bij de ideeën over de beheerste mannelijkheid; de man als verstandige, beheerste en rationele man, een "*reasoning en agentive masculine subject*" (Tomsen, 2005, p.294) oftewel een ideale of gewenste burger. Deze mannen veroorzaken minder (geluids)overlast en schade aan de omgeving. De staat is uiteindelijk minder geld aan hen kwijt, omdat zij wel drinken en geld in het laatje brengen door de belasting en daarbij bijvoorbeeld geen bushokjes vernielen. De staat speelt bij deze groeps cultuur een grote rol, maar op een andere manier dan bij de meeste groeps culturen en ook niet op de manier waarop in het inleidende stuk van deze paragraaf geschreven is.

Bingedrinkers

De staat speelt een grote rol binnen deze groeps cultuur, zo houdt de staat zich inderdaad bezig met het deels criminaliseren en bestraffen en deels het toelaten. De *bingedrinkers* zien in de media veel angstaanjagende beelden terugkomen wat betreft het *bingedrinken*, hierdoor treedt het *selffulfilling prophecy* van Merton (1968) op. Dit is "een voorspelling, die direct of indirect leidt tot het uitkomen van die voorspelling" (Merton, 1968, np). De drinkers hebben gevoel dat iedereen dat doet, er kan zelfs worden gedacht dat het een groepsnorm is over hoe men zou moeten handelen in zo'n situatie. Doordat er wordt gedacht dat iedereen zich zo gedraagt en dat het 'hoort', zullen de *bingedrinkers* het gedrag ook vertonen. De staat speelt binnen deze groeps cultuur een grote rol, naast de grote invloed van de media, speelt ook het creëren en toestaan van de *leisureescapes* een rol. Er kan worden geconcludeerd dat de staat zich hierdoor bevindt in het ideologisch vacuüm en tegelijkertijd betekent dit dat de staat een grote rol speelt bij de *bingedrinkers*. Dit wordt verklaard door de angst die al eerder besproken is. De vertegenwoordigers van de staat zijn bang voor de kosten die het met zich meebrengt en bang om de sociale controle kwijt te raken. De *bingedrinkers* worden deels beperkt in hun gedrag, doordat het door de staat als *moral panic* wordt gezien en deels schetst de staat in de media een beeld over hoe de *bingedrinkers* zich zouden kunnen gedragen.

Studenten

De *Carnage* gebeurtenissen krijgen doordat het wordt gezien als een *moral panic* veel aandacht in de media. De studenten creëren hierdoor al bepaalde verwachtingen van de avond, zij verwachten dat zij veel zullen drinken, flirten, dansen en vrijen. Hierbij treedt het *selffulfilling prophecy* ook bij de studenten op. Er worden al bepaalde verwachtingen gecreëerd door de media die geïnterpreteerd worden door de studenten, die zich hiernaar gaan gedragen. Ook probeert de media de deviante burgers te identificeren en te disciplineren. Het identificeren gebeurt door het creëren van ideeën over een passende (seksuele) leefwijze oftewel *comportment* (Hubbard, 2011), het disciplineren gebeurt door het uitdelen van extra zware straffen aan dronken studenten die bijvoorbeeld over een herdenkingsmonument heen plassen

(*The Daily Mail*, 2009, np, in Hubbard, 2011, p.1). De staat bevindt door het creëren van een *moral panic* en het toestaan van bedrijven als *Carnage* in het ideologisch vacuüm, waarbij de staat binnen deze cultuur door de benoemde aspecten een grote rol speelt bij de studenten.

4.3 Conclusie

Het kapitalisme speelt niet bij alle groeps culturen een even grote rol. De rol van de commodificatie van alcoholgebruik en de op het kapitalisme gebaseerde *night-time economy* of *evening leisure economy*, is vooral terug te zien bij de groeps culturen *bingedrinkers* en studenten. Bij deze groeps culturen wordt het overmatig alcoholgebruik goed neergezet als *commodity* van plezierige ervaringen, er wordt niet letterlijk gezegd: 'drink (veel) alcohol en je hebt een top avond'. Maar veel drinkers binnen deze groeps culturen hebben wel een soortgelijk idee of verwachting tijdens het drinken van alcohol tijdens het uitgaansleven. Het alcoholgebruik onder de studenten, *bingedrinkers* en de rationeel gecontroleerde mannen vindt plaats in *leisurescapes*, een apart gedeelte van de stad waar het uitgaansleven plaatsvindt en wordt aangeboden vanuit een winst oogmerk. Het kapitalisme speelt bij de groeps culturen *bingedrinkers* en studenten ook een rol doordat het de commodificatie van intense belevenissen en emotionele ervaringen in de hand werkt; de drinkers krijgen het gevoel dat zij een genotvolle beleving of plezierige ervaring kunnen kopen. Het kapitalisme biedt hierbij onmiddellijke bevrediging want; 'hoe meer er gedronken wordt, hoe eerder je dronken bent en hoe meer je kunt genieten van je dronkenschap, de emoties en de mensen om je heen'. Het overmatig alcoholgebruik onder de mannelijke *fraternity* leden en de rurale mannen vinden ook plaats in aparte gelegenheden zoals de plaatselijke kroeg of het *fraternity* huis, maar hier is geen sprake van een *night-time economy*.

Het kapitalisme speelt diverse groeps culturen een grote rol, doordat het de drinkers het gevoel geeft dat zij door het nuttigen van alcohol veel meer kopen dan alleen een glas met vloeistof. De drinkers hebben het idee dat hun avond en hun leven compleet wordt en dat zij in leven zijn door het overmatig nuttigen van alcohol.

De staat speelt bij de *bingedrinkers* en de studenten een grote rol. Het overmatig alcoholgebruik binnen deze groeps culturen wordt door de staat gezien als een *moral panic*, een gedraging die bestraft moet worden. De staat eigent zich hierbij bepaalde middelen toe, zoals bijvoorbeeld de media, die ook wordt ingezet om de *moral panic* te verspreiden. Hierbij wordt niet gelet op het eigen aandeel van de staat in het mogelijk maken van het overmatig alcoholgebruik, waardoor er geconcludeerd kan worden dat de staat zich in een ideologisch vacuüm bevindt, waarbij er niet wordt gekeken naar de dubbelfunctie van de staat; deels mogelijk maken, deels afstraffen. De vertegenwoordigers van de staat handelen uit angst, namelijk de angst dat de generationaliseerde wereld verdwijnt, als de burgers en zij zelf zich overgeven aan de verlangens en passies die op de loer liggen. De staat speelt niet bij alle onderzochte groeps culturen een dergelijke rol, zo speelt het bij de mannelijke *fraternity* leden en de Nieuw-Zeelandse rurale mannen geen rol. Bij de rationeel gecontroleerde mannen speelt de staat een grote rol, waarbij de staat zich minder in een ideologisch vacuüm bevindt. Omdat de staat speciaal voor deze groeps cultuur overheids campagnes organiseert ter bevordering van de *responsible self governance* van de drinkers. De staat bemoeit zich bij deze groeps cultuur op een positieve manier met het alcoholgebruik. De staat speelt binnen elke groeps cultuur op een andere manier; hoe groter het bestaan van de groeps cultuur een probleem vormt, hoe meer er sprake is van staatsbemoeienis, behalve bij de rationeel gecontroleerde mannen. Hun bestaan wordt aangemoedigd.

Het kapitalisme en de staat spelen bij de bingedrinkers en de studenten een erg grote rol. Bij de groepsculturen mannelijke *fraternity* leden en de Nieuw-Zeelandse rurale mannen speelt het kapitalisme en de staat een kleine rol. Bij rationeel gecontroleerde mannen liggen de zaken een beetje anders, het kapitalisme speelt een kleine rol en de staat een grote rol.

Na diverse aspecten van het concept *carnival* onderzocht te hebben wordt in het volgend hoofdstuk per groepscultuur bepaald of er sprake is van een geëxplodeerd *carnival*.

Hoofdstuk 5 Is er sprake van een geëxplodeerd *carnival*?

In dit hoofdstuk wordt de vraag beantwoord of er sprake is van een *carnival*, een geëxplodeerd *carnival* of gewoon een activiteit waarbij er toevallig ook gedronken wordt.

5.1. De groepsculturen - geëxplodeerd *carnival*?

Een traditioneel *carnival* is te herkennen aan de volgende vijf aspecten (Presdee, 2000):

- ❖ de situatie waarin mensen iets doen dat niet mag
- ❖ het sociale leven wordt om zijn kop gezet en omgedraaid
- ❖ het beleven van lol/spanning tijdens het handelen
- ❖ de *carnivalesque* oriëntatie op het lichamelijke
- ❖ een ontsnapping aan de gerationaliseerde wereld

Een geëxplodeerd *carnival* is te herkennen aan het feit dat er geen duidelijk afbakening in de tijd en plaats meer is, *carnival* is dan doorlopend in het jaar en op meer dan een locatie te vieren en te beleven. Het verschil tussen de twee soorten *carnival* is de frequentie en de locatie en de invloed van het kapitalisme op beide factoren. Indien het kapitalisme een belangrijke rol speelt bij het vormgeven van het overmatig alcoholgebruik, heeft het invloed op de volgende factoren: de locatie, de frequentie van de groepsactiviteiten en het merk dat gedronken wordt. De frequentie van de groepsactiviteiten is ook erg belangrijk, als het vaker dan een keer per jaar plaatsvindt kan er al sprake zijn van een explosie. De locatie speelt ook een rol, indien het overmatig alcoholgebruik plaatsvindt binnen een *leisurescape*, *leisurespace*, *night-time leisure* of een *evening leisure economy*, is er sprake van een explosie, het is bijna te allen tijde te beleven.

Hieronder wordt voor elke onderzochte groepscultuur nagegaan of er sprake is van een (geëxplodeerd) *carnival* binnen een *second life*. Indien de groepsactiviteit het volgende doel heeft; het anoniem en verborgen stillen van het verlangen naar het beleven van intense belevenissen en emotionele ervaringen in de vorm van opwinding om tijdelijk uit de voorspelbaarheid van hun leefwereld te ontsnappen, is er sprake van een *second life*.

Mannelijke *fraternity* leden

Het overmatig alcoholgebruik door de *fraternity* mannen is een onderdeel van het *carnival*. De mannen hebben bepaalde verwachtingen over vrouwen en mannelijkheid, die tot uiting komen als zij alcohol nuttigen. Indien de mannen geen alcohol nuttigen zouden de gebeurtenissen minder snel plaatsvinden, het kan daarom gezien worden als een half geëxplodeerd *carnival* binnen een half verborgen *second life*. Ondanks dat de leden niet hoeven te wachten op één moment in het jaar, door zelf feestjes te organiseren, is er toch geen sprake van een explosie. Het gaat hier om een mengvorm, *carnival* is vaker dan één keer per jaar te beleven, maar wel alleen na de colleges. Tijdens deze feestjes is het toegestaan om dronken te worden, gek te doen en seks te verkrijgen door middel van alcohol, maar dit alles binnen de grenzen van de campus. Het overmatig alcoholgebruik wordt gezien als een ontsnappingsmogelijkheid aan het doordeweekse leven en als middel om seksuele toegang tot vrouwen te verschaffen. Dit is de

carnavalesque oriëntatie op het lichamelijke. Seks, sporten en alcohol is erg belangrijk binnen het *fraternity* leven. Het hebben van seks en het overmatig alcoholgebruik is een manier om intense belevenissen en emotionele ervaringen te beleven en kan dus gezien worden als een vorm van *second life*. De mensen die niet lid zijn van *fraternities* weten niet wat er zich op de campus afspeelt, vandaar dat er sprake is van een half verborgen *second life*.

Nieuw-Zeelandse rurale mannen

De Nieuw-Zeelandse rurale mannen drinken elke avond na het werken, er kan worden geconcludeerd dat het overmatig alcoholgebruik plaatsvindt op vaste plaatsen en tijden. Namelijk in de plattelandskroeg en alleen na het werk. Vandaar dat hier sprake is van een traditioneel *carnival*, ondanks het feit dat de mannen vaker dan een keer per jaar kunnen drinken. De mannen zien het als een manier om te ontsnappen aan de sleur, hun eigen leven, oftewel aan de gerationaliseerde arbeid en om de mannelijkheid ten opzichte van de rest te tonen. Het feit dat er geen sprake is van een explosie is ook uit te leggen aan de hand van afwezigheid van een *evening leisure economy*, het kapitalisme speelt hier niet zo'n grote rol als bij een geëxplodeerd *carnival*. Het overmatig alcoholgebruik en gerelateerde gedrag vindt namelijk niet overal plaats en de alcohol die genuttigd wordt door de mannen is niet altijd en overal te krijgen. Het drinken vindt plaats in het openbare kroegleven en niet binnen het *second life*. De mensen met wie zij in de gerationaliseerde wereld te maken hebben, weten dat deze mannen 's avonds in de kroeg zitten, het drinken vindt niet verborgen plaats.

Rationeel gecontroleerde mannen

De rationeel gecontroleerde mannen zien het alcoholgebruik in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat, als een middel om hun gecontroleerde mannelijkheid te tonen en het wordt gezien als een manier om bijeen te komen en bij te kletsen. De mannen drinken wel alcohol, maar doen niet aan overmatig alcoholgebruik. Door het feit dat zij niet dronken worden, vindt het drinken niet plaats tijdens een geëxplodeerd *carnival*, want de drinkers vertonen geen transgressief gedrag, worden niet sterk beïnvloed door het kapitalisme door bijvoorbeeld *happy hours* en het gedrag vindt alleen plaats in het weekend; het is redelijk afgebakend in de tijd en locatie. De mannen zien het puur als middel om bijeen te komen en de mannelijkheid te tonen, niet als middel om te ontsnappen aan de voorspelbaarheid van hun rationeel gecontroleerde leefwereld. Hierdoor is te concluderen dat het drinken niet plaatsvindt binnen het *second life*.

Bingedrinkers

Bingedrinking in de Britse steden vindt plaats in *leisurescapes*, speciale uitgaansgebieden in de stad, hierdoor kan er elke avond overmatig alcohol gebruikt worden indien de *bingedrinkers* hier behoefte aan hebben. Er kan gesproken worden van een geëxplodeerd *carnival* aangezien er elke avond gedronken kan worden en de drinkers niet afhankelijk zijn van een locatie. Binnen een *leisurescape* zijn er diverse clubs en uitgaansgelegenheden te vinden. Het *bingedrinken* is te karakteriseren als een groepsactiviteit in de laatmoderne samenleving waarbij er sprake is van een verminderde zelfbeperking. De drinkers hebben zoals in hoofdstuk vier is besproken al bepaalde verwachtingen die voor hen gecreëerd zijn en die zij naleven. Het uiten van deze verwachtingen vindt plaats in een steeds meer publieke cultuur waarbij de verleidingen van transgressie duidelijk zichtbaar worden (Crabbe, 2006), vooral in de *carnavalesque* wereld van

de *night-time economy*. *Carnival* komt binnen deze groepscultuur veel naar voren en het wordt door de drinkers benut als mogelijkheid om seksueel, transgressief en wanordelijk gedrag te vertonen, omdat dit wordt gezien als een avontuur of intense beleving. Doordat de *bingedrinkers* veel bezig zijn met het verlangen naar een intense beleving of emotionele ervaring, oftewel een onafhankelijke, mystieke en externe realiteit kan er geconcludeerd worden dat zij bezig zijn met het beleven van hun *second life*.

Studenten

De studenten kunnen in principe te allen tijde -zondags en doordeweeks- deelnemen aan de *Carnage* gebeurtenissen. De studenten kunnen, wanneer zij willen, vluchten van de strakke routine van studeren door zich overgeven aan het fantasierijke, het ontvluchtende en het uitspattende. Een andere factor die typerend is voor het *carnival* is de oriëntatie op het lichamelijke. Het uitgaansleven waarin deze studenten hun vrije tijd doorbrengen is *embodied*. Het gaat hier om het drinken zelf, het dansen en het hebben van seks, dit alles heeft te maken met het lichaam en de veranderingen en de gevoelens die daarmee gepaard gaan. De studenten vertonen samen transgressief en ongeremd gedrag en dit maakt het gedrag een onderdeel van een geëxplodeerd *carnival* en het *second life*. De studenten willen samen met anderen die mee op *Carnage* gaan op zoek naar een intense beleving of een emotionele ervaring. Hiermee zien zichzelf als volledig en het beleven van deze ervaringen geeft betekenis aan hun leven. Hoe meer er gedronken wordt en hoe meer lichamelijk transgressief gedrag er vertoond wordt, hoe meer de student het gevoel heeft (intenser) in leven te zijn.

5.2 Conclusie

Binnen de meeste groepsculturen -behalve die van de rationeel gecontroleerde mannen- kan het overmatig alcoholgebruik beschouwd worden als een ontsnapping aan de gerationaliseerde wereld. De drinkers willen hierbij in het weekend of zelfs doordeweeks ontsnappen aan de gerationaliseerde arbeid in de vorm van werken of studeren, zij ontsnappen hieraan door het vieren van hun geëmotionaliseerde vrijheid waarbij plezier en genot voorop staat. Op basis van de bevindingen in dit hoofdstuk kan worden geconcludeerd dat het overmatig alcoholgebruik binnen deze groepsculturen niet altijd gerekend hoeft te worden tot een geëxplodeerd *carnival*. Bij de *fraternities* is er sprake van een half geëxplodeerd *carnival*. Bij de rurale mannen en de rationeel gecontroleerde mannen is er helemaal geen sprake van een explosie en bij de *bingedrinkers* en studenten weer wel.

Het *second life* komt ook niet terug binnen alle culturen, maar wel in de groepsculturen: mannelijke *fraternity* leden, *bingedrinkers* en studenten. Uitgerekend de groepsculturen waar sprake is van een *geexplodeerd carnival*. Dit is te verklaren door het feit dat deze drinkers meer bezig zijn met het uiten van de cultuur en haar idealen. De Nieuw-Zeelandse rurale mannen en de rationeel gecontroleerde mannen zijn vooral bezig met het tonen van hun mannelijkheid, al dan niet gecontroleerd. De andere drinkers zijn bezig met het creëren van een nieuwe of meer verfijnde identiteiten en op zoek naar betekenis in hun leven. Het uiten en verwerven van de broederschap, de consumptieve deviantie en *embodied* kapitaal zijn belangrijke doelen voor deze drinkers.

Deze drinkers zijn bezig met het anoniem en verborgen stillen van het verlangen naar het beleven van intense belevissen en emotionele ervaringen in de vorm van opwinding om tijdelijk uit de voorspelbaarheid van hun leefwereld te ontsnappen. Het beleven vindt deels verborgen voor de generationaliseerde wereld plaats, omdat de drinkers overdag of doordeweeks een hele andere rol hebben. Ze gebruiken een zelf toegekende realiteit om hun tweede leven te leven. Dit geeft het anonieme goed weer, de drinkers kennen een bepaald product de waarde van onafhankelijke, mystieke en externe realiteit toe, dit doen zij anoniem zonder bemoeienis van de generationaliseerde wereld. Vervolgens gebruiken ze deze zelf toegekende oftewel gecreëerde realiteit om hun tweede leven te leven.

De mate waarin overmatig alcoholgebruik beschouwd kan worden tot een geëxplodeerd *carnival* verschilt enorm per cultuur, wel is er een verband te vinden tussen geëxplodeerd *carnival* als uiting van het *second life* .

Hoofdstuk 6 Conclusie

6.1 De onderzoeksvraag en de groeps culturen

In deze conclusie wordt het antwoord gegeven op de onderzoeksvraag 'In welke mate kunnen vormen van overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat worden beschouwd als geëxplodeerd *carnival*?' Om antwoord te kunnen geven op deze vraag zijn er diverse groeps culturen onderzocht aan de hand van de deelvragen.

Deze vragen zijn zodanig geformuleerd dat ze het cultuurcriminologisch perspectief op *carnival* en geëxplodeerd *carnival* in kaart kunnen brengen. Voor dit onderzoek is gekozen om vijf diverse groeps culturen te onderzoeken waarin alcoholgebruik plaatsvindt. De vijf groeps culturen zullen eerst kort beschreven worden en daarna zal er antwoord worden gegeven per deelvraag. De eerste onderzochte groeps cultuur is die van de mannelijke *fraternity* leden (Martin en Hummer, 1989), dit zijn Amerikaanse mannelijke studenten die lid zijn van een *fraternity*, dit is een soort studentenvereniging of -huis. Samen met de overige leden beleven zij avonturen en drinken zij alcohol. De tweede groeps cultuur is die van de Nieuw-Zeelandse rurale mannen (Campbell, 2000). De rurale mannen gaan elke dag na het werken naar de kroeg waar ook alcohol genuttigd wordt. De derde onderzochte groeps cultuur is die van de rationeel gecontroleerde mannen (Tomsen, 2005), zij drinken wel alcohol tijdens het stappen, maar kunnen zich beheerst gedragen. De vierde groeps cultuur is de *bingedrinkers* (Crabbe, 2006), de Engelse jongeren die meer dan vier glazen alcohol tijdens het stappen nuttigen. Tot slot zijn ook nog de studenten (Hubbard, 2011) onderzocht, zij drinken tijdens speciaal voor hen georganiseerde kroegtochten en feestjes waarbij de alcohol rijkelijk vloeit.

36

6.2 Belang van het onderzoek

Binnen de culturele criminologie wordt vooral onderzocht hoe en waarom een bepaalde gedraging wordt vertoond, oftewel de context eromheen. Op deze wijze kan dit onderzoek van toegevoegde waarde zijn voor de gangbare onderzoeken naar alcoholgebruik waar juist de individuele factoren centraal staan. Deze scriptie laat zien dat overmatig alcoholgebruik diverse gevolgen heeft per groeps cultuur en binnen elke groeps cultuur heeft alcoholgebruik ook een andere betekenis.

6.3 Antwoord op de onderzoeksvraag

Aan de hand van de geformuleerde deelvragen is nagegaan of de onderzochte gedragingen en groeps culturen voldeden aan de aspecten die typerend zijn voor het beleven van *carnival*. Deze groeps culturen zijn voor het beantwoorden van deze vraag als het ware op het *carnival* continuüm geplaatst.

Bij de eerste onderzochte groeps cultuur -de mannelijk *fraternity* leden- is kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groeps gedrag waarin alcohol centraal staat wel worden beschouwd als een half geëxplodeerd *carnival*. De leden zien het als een ontsnapping - aan de generationaliseerde wereld waarin gestudeerd wordt- en het drinken is een middel om hun cultuur en broederschap te uiten. In hun cultuur worden de vrouwen gezien als

seksuele objecten, dit geeft de *carnivalesque* oriëntatie op het lichamelijke goed weer; sporten, seks en drinken is erg belangrijk binnen deze groeps cultuur. Andere factoren die een rol spelen bij een geëxplodeerd *carnival* spelen een kleinere rol hier, zo weet de staat vaak niet wat de gevolgen zijn van het overmatig alcoholgebruik en het kapitalisme speelt niet zo grote rol, want de leden denken niet dat zij een gevoel kopen als zij drinken, zij creëren dat gevoel, de intense beleving of de emotionele ervaring zelf met de broeders en meisjes om hen heen. Doordat niet alle aspecten terug te vinden zijn, kan de groepsactiviteit binnen deze groeps cultuur beschouwd worden als een half geëxplodeerd *carnival* binnen een half verborgen *second life*.

Bij de Nieuw-Zeelandse rurale mannen kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groeps gedrag waarin alcohol centraal staat niet worden beschouwd als een geëxplodeerd *carnival*. Deze mannen zijn wel bezig met het ontsnappen aan de gerationaliseerde arbeid en het tonen van hun mannelijkheid dat weer de positie ten opzichte van de andere mannen bepaalt. Dit bereiken zij door het overmatig alcoholgebruik.

Bij de rationeel gecontroleerde mannen kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groeps gedrag waarin alcohol centraal staat niet worden beschouwd als een geëxplodeerd *carnival*. De mannen drinken wel alcohol, maar kennen hun grenzen. Zij zien het alcoholgebruik als een mogelijkheid om te ontspannen na een week werken of studeren door samen te komen, bij te kletsen met hun vrienden en hun gecontroleerde mannelijkheid te uiten. Door het feit dat zij de controle willen bewaren, creëren zij niet de mogelijkheid om alle remmen even lost te laten. Zij kunnen hierdoor niet ontsnappen, omdat zij geen andere rol aannemen.

Bij de *bingedrinkers* kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groeps gedrag waarin alcohol centraal staat wel worden beschouwd als een geëxplodeerd *carnival*. De *bingedrinkers* zien het drinken als een middel om groepsgevoel te creëren en om een *time-out of time* te kunnen ervaren. De *bingedrinkers* kunnen door het drinken even een andere identiteit aannemen en zo ontsnappen aan de gerationaliseerde wereld. Door het feit dat de staat en de media het overmatig alcoholgebruik gecriminaliseerd hebben en het beeld van een *moral panic* neerzetten, worden er verwachtingen geschetst voor drinkers over hoe hun avond er uit komt te zien. Het kapitalisme versterkt dit beeld, het drinken van een bepaald merk zorgt ervoor dat je een 'topavond' hebt. Doordat het drinken als transgressief wordt beschouwd, wordt het drinken zelf ook spannend. De drinkers binnen deze groeps cultuur gaan steeds verder omdat zij denken dat zij hiermee emotioneel en fysiek bevredigd worden, hier komt de *carnivalesque* oriëntatie op het lichamelijke naar voren. Het gaat immers om fysiek genot dat bereikt wordt. Het steeds verder gaan uit zich ook in het vaker stappen, er kan in principe elk weekend en doordeweeks gedronken worden om het *second life* te beleven. Binnen deze groeps cultuur komen diverse aspecten terug, waardoor geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een geëxplodeerd *carnival* dat een onderdeel vormt van het *second life*.

Bij de studenten kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groeps gedrag waarin alcohol centraal staat wel worden beschouwd als een geëxplodeerd *carnival*. Voor de studenten is het overmatig alcoholgebruik vooral een middel om samen ongeremd te drinken en de grenzen opzoeken. Deze verwachtingen zijn al gecreëerd voor de studenten via de media. Hierdoor treedt het *selffulfilling prophecy* op, er wordt een verwachting gecreëerd die zichzelf voorspelt, omdat er al wordt gedacht dat de studenten dronken worden, hebben zij het gevoel dat dit ook van hen verwacht wordt of dat dit de norm is. Doordat het drinken door de media wordt neergezet als een *moral panic*, speelt de staat een grote rol. De studenten drinken binnen de *leisurescapes* tijdens speciaal voor hen georganiseerde kroegtochten, waarbij zij samen met de andere studenten transgressief gedrag kunnen

vertonen en op zoek kunnen gaan naar intense belevissen en emotionele ervaringen die hun gevoel onmiddellijk kan bevredigen. De *carnivalesque* oriëntatie op het lichamelijke komt ook hier erg duidelijk naar voren door onder andere de lichamelijke socialisering via dansen en drinken. Het bestaan van het bedrijf *Carnage* geeft de invloed van het kapitalisme goed weer, zonder toedoen van het kapitalisme zou zo'n bedrijf niet bestaan in de laatmoderne samenleving. Alle vijf aspecten van een traditioneel *carnival* komen hier voor en er is sprake van een explosie omdat er nu bijna altijd en overal gedronken kan worden. Er is bijna elke dag wel een *Carnage* kroegentocht te doen.

6.4 Concluderend..

Niet bij alle groepsculturen kan het overmatig alcoholgebruik dat plaatsvindt in de vorm van groepsgedrag waarin alcohol centraal staat worden beschouwd als een geëxplodeerd *carnival*. Wel is er bij elke groepscultuur sprake van *carnival*, doordat het alcoholgebruik beschouwd kan worden als een belangrijke groepsactiviteit binnen de groepsculturen. Er zijn diverse aspecten aan te wijzen die typerend zijn voor *carnival*, maar binnen dit onderzoek ligt de focus op de explosie, daarom worden enkele aspecten hiervan kort herhaald. Een geëxplodeerd *carnival* is te herkennen aan het feit dat het niet meer is afgebakend in tijd en locatie. Het is op meerdere momenten en meerdere plaatsen te beleven. De *carnivalesque* drinker is op zoek naar een ervaring, emotie, beleving, sensatie of genot om de voorspelbaarheid van de generationaliseerde leefwereld te ontvluchten, het kan daarom ook gezien worden als een ontsnapping aan de generationaliseerde wereld. Het feit dat het kapitalisme hier goed op inspeelt en commodificatie van intense belevissen en emotionele ervaringen met zich meebrengt weerspiegelt de explosie. De drinker is nu bereid te betalen voor deze ervaring. De staat gunt het kapitalisme de ruimte en daarom vormt de rol van staat ook een aspect van de explosie.

De groepsculturen zijn op deze aspecten getoetst en op basis hiervan is een conclusie getrokken. Alcoholgebruik wordt binnen dit onderzoek gezien als middel om een leuke avond te beleven of invulling te geven aan het *carnival* dat een onderdeel kan vormen binnen het *second life*. Het *second life* wordt echter niet in elke groepscultuur beleefd. In de groepsculturen van de mannelijke *fraternity* leden, *bingedrinkers* en studenten wordt het *second life* beleefd, daar vindt het alcoholgebruik dan ook plaats als een gedraging dat (half) verborgen gehouden moet worden of dat alleen binnen een bepaalde gebied of *setting* als normaal wordt gezien. Binnen dit *second life* zijn de drinkers bezig met het anoniem en verborgen stillen van het verlangen naar het beleven van intense belevissen en emotionele ervaringen in de vorm van opwinding om tijdelijk uit de voorspelbaarheid van hun leefwereld te ontsnappen.

Het verschil tussen de vijf soorten drinkers is ook duidelijk zichtbaar op een ander vlak, zo zijn er drinkers voor de gezelligheid en *carnivalesque* drinkers die drinken om op te gaan in de *carnivalesque* wanorde om tijdelijk een andere rol aan te nemen.

'The chief reason for drinking is the desire to behave in a certain way, and to be able to blame it on alcohol out'

Mignon McLaughlin, *The Neurotic's Notebook*, 1960

Hoofdstuk 7 Discussie en aanbevelingen

De resultaten van dit onderzoek zijn al uitgebreid besproken in de conclusie, de vraag die nog is rest is: 'is het probleem uit de inleiding opgelost?'. Het antwoord hierop luidt: ja, er is voor elke groeps cultuur bepaald of er sprake is van een geëxplodeerd *carnival*, dit is gedaan door de diverse aspecten van een laatmodern *carnival* uit te splitsen en te formuleren in diverse deelvragen, aan de hand van de antwoorden hierop is de onderzoeksvraag beantwoord. Het belang hiervan zal bij de aanbevelingen toegelicht worden. Bij het beantwoorden van de deelvragen liep ik tegen bepaalde ideeën aan uit de literatuur waar ik het minder mee eens ben of die ik graag meer vanuit mijn kant wil toelichten.

De strijd om mannelijkheid

Alcoholgebruik -overmatig dan wel matig- heeft binnen deze groeps culturen een belangrijke betekenis. Bij alle groeps culturen kan alcoholgebruik worden gezien als uiting van de cultuur en haar idealen. Bij de mannelijke *fraternity* leden, Nieuw-Zeelandse rurale mannen, rationeel gecontroleerde mannen, *bingedrinkers* en de studenten draait het om het nastreven van een ideaalbeeld waar binnen die groeps cultuur veel waarde aan wordt gehecht. Bij een aantal groeps culturen staat het uiten van de mannelijkheid centraal. Deze -door alcoholgebruik verkregen mannelijkheid oftewel een *fuelled* mannelijkheid- wordt getoond aan andere mensen binnen diezelfde cultuur, bij twee groeps culturen heerst er zelfs een heuse strijd om de mannelijkheid die daarom ook op diverse manieren wordt getoond. Het is opmerkelijk hoe belangrijk succes behalen bij de *fraternity*; het verkrachten van vrouwen is genormaliseerd bij binnen deze groeps cultuur. Buiten deze groeps cultuur, dus in de gerationaliseerde samenleving wordt dit gezien als een misdaad.

Naast de *fraternity* leden zijn de rurale mannen uit Nieuw-Zeeland ook bezig met het een onderlinge strijd om de mannelijkheid. Ze willen onder de mannen als het mannelijkst worden gezien, net als bij de *fraternity* leden. Maar waar de *fraternity* leden de vrouw zien als een middel om hun mannelijkheid te tonen, daar zien de rurale mannen de vrouw als iets dat symbool staat voor niet mannelijk zijn. Dit verschil is opmerkelijk, want de mannelijkheid wordt in beide groeps culturen alleen onderling aan elkaar bewezen. Bij de rationeel gecontroleerde mannen heerst er strijd die minder ver gaat. De mannen uitten hun 'gecontroleerde mannelijkheid', maar zij gaan niet openlijk de strijd aan met de mannen die wel overmatig drinken of de andere mannen. Zij maken elkaar niet belachelijk en zij willen alleen een leuke avond hebben met vrienden en niet perse hun ego strelen. Bij de *bingedrinkers* en de studenten heerst er geen strijd, zij houden hoogstens een wedstrijd wie het meest en snelst achter elkaar kan drinken. Zij geven op een andere manier betekenis aan hun avondje uit. Zij willen vooral geen verschil maken of zich onderscheiden. Zij willen graag opgaan in de groep met een collectief doel: onmiddellijke bevrediging nastreven door alle remmen los te laten en een leuke avond met elkaar te hebben. Dit kan in hun ogen alleen bereikt worden door overmatig alcoholgebruik, dit laat goed het ideaalbeeld zien. Indien het ideaalbeeld 'een *time-out of time* en de situatie op de kop' is, moet er ook wel veel gedronken worden. Als het ideaalbeeld geldt, je mag niet dronken overkomen, wordt er meer gelet op de uitwerking van alcohol en misschien zelfs gelet op hoeveel gedronken wordt, net zoals bij de rationeel gecontroleerde mannen.

De vrouw: als gebruiksvoorwerp, symbool van zwakte of *ladette*

De rol van vrouwen is binnen deze groeps culturen ook divers; de vrouw wordt door de *fraternity* leden gezien als lokaas, seksueel object of bediende, bij de Nieuw-Zeelandse rurale mannen staat de vrouw symbool voor alles dat zwak en niet mannelijk is. Bij de rationeel gecontroleerde mannen komt de vrouw niet aan bod en onder de *bingedrinkers* wordt de vrouw niet expliciet benoemd, maar binnen deze groeps cultuur bevinden zich ook vrouwelijke *bingedrinkers*. Bij de studenten komt de vrouw zelf aan bod en niet alleen als gebruiksvoorwerp of symbool. De *ladette*, de vrouwelijke student doet ook aan overmatig alcoholgebruik, waarbij zij juist haar vrouwelijkheid, onafhankelijkheid en vrijheid mee toont door zelf te bepalen met wie zij seks heeft. Dit beeld dient naar mijn mening wat genuanceerd te worden. Niet elke vrouwelijke student is bezig met het uiten van haar idealen of het strijden tegen de heersende idealen. Er zijn vrouwelijke studenten die bezig zijn met het beleven van hun studentenleven en zelfs *carnival*, maar niet bezig met het uiten van hun seksuele en financiële onafhankelijkheid. Dit brengt mij op de volgende kanttekening die ik wil plaatsen, namelijk de generalisering.

Het gevaar van het generaliseren

Dat Jackson en Tinkler vinden dat elke vrouwelijke student een *ladette* is, betekent niet dat dit zo is. Binnen dit onderzoek heb ik ook naar de groeps culturen mannelijke *fraternity* leden en studenten gekeken. Beide groepen studeren nog en vallen dus onder de grotere subcultuur 'studenten'. Het overmatig alcoholgebruik dat mogelijk typerend lijkt voor de studenten geldt niet voor alle studenten. Zo zijn studenten die helemaal geen alcohol drinken of minder snel dronken worden en daardoor minder de grenzen opzoeken. En als de studenten wel drinken, zijn zij niet altijd direct bezig met het verfijnen van hun identiteit of het ontsnappen aan de voorspelbaarheid, er kan ook gedronken worden om het drinken, een avondje lol te hebben of juist om vriendschappen op te bouwen. Ook is niet elke rurale man uit op het tonen van zijn mannelijkheid. Er zullen ook rurale mannen zijn die alleen een biertje doen omdat ze het lekker vinden en niet omdat zij de buurt hun mannelijkheid moeten tonen. Dit is het gevaar van het generaliseren, daarom is het belangrijk dat iedere groeps cultuur apart onderzocht en naar de context wordt gekeken voordat er uitspraken over worden gedaan. Zo kan er een bepaalde groeps cultuur wel gedronken worden, maar staat het drinken niet centraal. Onder deze drinkers zullen dan ook minder van de genoemde gevolgen voor gezondheid -behandeld in hoofdstuk drie- voorkomen. Het onjuist *label* van mensen kan vervelende gevolgen hebben zoals stigmatisering en het optreden van het *selffulfing prophecy*. Als er van alle studenten wordt gedacht dat zij veel drinken, schept dit vrijheid voor de student om zich hier naar te gedragen. Het hoort er immers bij.

De machtige anderen

Naast de groeps cultuur en haar idealen speelt ook de staat een grote rol, of liever gezegd de machtige anderen. De samenleving wordt verdeeld in lagen, namelijk de sociale klassen. De onderzochte mannelijke *fraternity* leden en de studenten, vallen onder de grotere subcultuur 'studenten' en worden daarom op basis van hun afkomst meestal gezien als behorend tot de middenklasse. Dit heeft te maken met het feit dat de meeste ouders van de studenten uit de middenklasse komt. De middenklasse beklagt zich over de verloedering van de samenleving maar het zijn ook weer studenten uit de middenklasse die het gedrag vertonen, terwijl vooral de

lagere klassen geassocieerd worden met grensoverschrijdend gedrag. Er kan worden geconcludeerd dat de middenklasse zich ook in een ideologisch vacuüm bevindt. De fouten en het falen van de machtige middenklasse worden verzwegen of er wordt niet over gesproken en de schuld wordt aan de lagere sociale klasse gegeven. Dit hangt samen met de macht om te *labellen*, waarbij de middenklasse de macht heeft om gedragingen verricht door de lagere klasse als 'transgressief' of 'deviant' te bestempelen. De rol van de staat valt hier ook onder, het zijn de staat en de middenklasse die bang zijn om toe te geven aan de verlangens die op de loer liggen en waar zij zich bijna aan overgeven. De staat en de middenklasse dienen uit het ideologisch vacuüm te komen en haar verantwoordelijkheid te nemen, waarbij het bestaan van de *leisurescapes*, *de night-time leisure*, *de night-time economy* en de *evening leisure economy* afneemt en de externe monitoring van de groeps culturen toeneemt en de normalisering afneemt.

De gevolgen van het normaliseren

De drinkers worden in de huidige situatie gecriminaliseerd en gecontroleerd, omdat zij afwijken van de normen gecreëerd door de staat en de machtige middenklasse en tegelijkertijd is het matig alcoholgebruik genormaliseerd. Het drinken bij het eten of een drinken van een glas rode wijn per dag wordt zelfs aangemoedigd en hiermee als 'normaal' bestempeld. Indien een gedrag – bijvoorbeeld roken- wordt gezien als niet normaal, is het gebruik veel makkelijker te verbieden of onaantrekkelijk te maken. Indien de drinkers niet meteen worden gezien als het probleem, maar juist als slachtoffers van het heersende systeem, kunnen er concrete veranderingen worden doorgevoerd, waarbij minder de nadruk wordt gelegd op het falen en de fouten van de drinkers, maar meer bij het systeem dat veranderd dient te worden. Het systeem wordt erg breed opgevat, zo valt het kapitalisme ook onder het heersende systeem. Het kapitalisme en de laatmoderne samenleving dient nader onderzocht te worden om de werking en de invloed hiervan beter te kunnen begrijpen en zelfs in te grijpen. De staat zou bijvoorbeeld het overmatig alcoholgebruik als mogelijkheid om *carnival* te beleven onaantrekkelijk kunnen maken. Voor bepaalde risicogedragingen zijn er al maatregelen getroffen, zo mag er geen reclame gemaakt om het verkoop van tabaksartikelen te stimuleren en het vertonen van televisiecommercials ter promotie van alcoholmerken voor 21.00 uur is verboden (STIVA, 2012). De commercials dienen aangepast te worden waardoor de drinkers niet meer het idee hebben dat zij met het kopen van alcohol een bepaalde gevoel, idee, belevenis of ervaring kunnen kopen. Indien de drinker dit idee over zal nemen, zal alcoholgebruik misschien minder voorkomen om minder snel gebruikt worden als middel om *carnival of het second life* te beleven.

In het begin van deze alinea is al geconcludeerd dat alcoholgebruik in de huidige situatie gecriminaliseerd is door de machtige anderen, desondanks is het gebruik ook genormaliseerd. De vraag die hier gesteld kan worden is: is er wel sprake van een *carnival* of een ontsnapping aan het eerste leven? Het drinken is in sommige groeps culturen een normaal onderdeel geworden. Het drinken hoort immers bij het studentenleven zegt men en de Nieuw-Zeelandse rurale mannen drinken dagelijks. Hun bezoek aan de kroeg is een vast onderdeel in hun leven, is er dan nog wel sprake van een *second life*, als het allemaal binnen het eerste leven afspeelt en het als normaal wordt beschouwd? In mijn ogen wel, de studenten en de rurale mannen zien het zelf als een vaste onderdeel in hun leven, maar de meerderheid van de samenleving gedraagt zich niet zo. En het zijn tenslotte de meerderheid en de machtige anderen die de normen bepalen.

Andere vormen van *carnival*

Het kan zijn dat er nieuwe irrationele consumptiegoederen om de markt komen om toch te voorzien in de vraag naar *carnival*. Naast nieuwe manieren kan er ook teruggevallen worden om de al bestaande manieren, er bestaan namelijk naast overmatig alcoholgebruik ook diverse anderen manieren om *carnival* -al dan niet binnen het *second life*- te beleven die niet zijn meegenomen binnen dit onderzoek. Het beleven van *carnival* kan bijvoorbeeld ook door SM, geweld, gebruik van drugs, een geheim leven via internet, toneel of LARP (Live Action Role Playing). Mensen kunnen door onder andere het LARP-en ook tijdelijk een andere rol aannemen en om die reden ook ontsnappen aan de gerationaliseerde wereld. Niet elke voorbeeld is gevaarlijk of slecht, zo kan het toneelspelen ook gezien worden als een ontsnapping via het *second life*, doordat men letterlijk in een andere rol kruipt en hierdoor ook 'de dagelijkse ik' voor even ontvlucht.

Andere invalshoeken

Naast het feit dat de overige manieren om *carnival* te beleven niet zijn onderzocht, is ook de *agency* van de individuele drinker niet onderzocht. Dit onderzoek gaat uit van de groeps cultuur en de groepsnormen en -idealen die het gedrag bepalen. De leden van zo'n groeps cultuur zullen ondanks de verfrissende kijk van dit onderzoek ook zelf enige mate van *agency* bezitten.

In dit onderzoek is wel gekeken naar de seksuele *agency* van de *ladette* en de persoonlijke *agency* van de rationeel gecontroleerde man. Desondanks kan er in de toekomst meer onderzoek gedaan worden naar de mate van *agency* en de mate van groepsnormen binnen een groeps cultuur en de wisselwerking hiertussen. Niet alleen *agency* kan dit gedrag verklaren, want gedrag is een resultaat van de interactie tussen de *agency* en de groepsdynamieken.

Naast *agency* zijn er ook andere mogelijke invalshoeken. Zo zijn er binnen de culturele criminologie meerdere theorieën te vinden, zoals bijvoorbeeld de sociale bindingstheorie (Hirschi, 1969, in van Dellen, 1987, p.77) die criminaliteit en transgressief gedrag kunnen verklaren. De sociale bindingstheorie van Hirschi (1969, in van Dellen, 1987, p.77) gaat ervanuit dat de mensen worden tegengehouden om transgressief gedrag te vertonen door de positieve sociale bindingen. Zo besluit je minder snel om een delict te plegen als je bang bent dat je omgeving hier niet positief op reageert. Het kan zijn dat de drinkers die beschreven zijn dit onderzoek een gebrek hebben aan deze positieve sociale bindingen. Weinig mensen in hun omgeving van de gerationaliseerde wereld zullen afkeurend reageren. Indien dit wel zo zou zijn zouden zij misschien minder snel aan overmatig alcoholgebruik doen. Het gedrag verklaren vanuit andere theorieën die de culturele criminologie kent is dus ook mogelijk.

Tot slot, wetenschappers houden graag hun eigen definities erop na, hierdoor kan het zijn dat er voor een idee, verschijnsel of gebeurtenis meerdere definities of concepten ontwikkeld zijn. Of dat de concepten samenhang met elkaar vertonen, maar ergens anders het accent op leggen. Presdee (2008) noemt het *carnival*, James (Lekan, 2007) noemt het een *moral holiday*, Sykes en Matza noemen het een periodieke anomie (Buzzel, 2005), Elias en Dunning (1986) noemen het een *quest for excitement* en Weenink (2011) noemt een morele vakantie. Zo zijn er vast nog meer concepten die erg veel lijken op het concept *carnival*. Helaas moest ik een keuze maken wat betreft de te onderzoeken concepten. Een literatuuronderzoek naar de verschillen tussen al deze concepten is ook een idee voor toekomstig onderzoek.

Overige zwakheden

Dit literatuuronderzoek is gedaan op basis van artikelen geschreven door Martin en Hummer (1989), Campbell (2000), Tomsen (2005), Crabbe (2006) en Hubbard (2011). Helaas heb ik als onderzoeker niet de groeps culturen zelf onderzocht. Dit maakt het onderzoek wat zwakker in mijn ogen, door het feit dat ik niet met mijn eigen referentiekader de groeps culturen heb kunnen bestuderen. Het doen van etnografisch onderzoek levert betere onderzoeksresultaten op, omdat ook deel een aantal artikelen verouderd zijn.

Binnen dit onderzoek zijn maar vijf groeps culturen onderzocht, hierbij is wel de keuze gemaakt om diverse groeps culturen te onderzoeken die weinig overlap vertonen. Dit is wel gelukt. Maar om het gevaar van het generaliseren te voorkomen dient er voor elke groeps cultuur apart onderzoek gedaan te worden.

Aanbevelingen

Het is zeer aanbevolen om in verder onderzoek de benoemde punten mee te nemen, naast het feit dat het een aanvulling is voor het onderzoek neemt de representativiteit en de validiteit van het onderzoek toe. Het doen van een onderzoek binnen de culturele criminologie is een aanwinst, als men dit 'probleem' wil oplossen. De context om het 'probleem' moet begrepen worden, voordat een probleem effectief opgelost kan worden.

Het overmatig alcoholgebruik wordt gezien als een transgressieve gedraging, de reactie op deze gedraging -het bestempelen, het creëren van een *moral panic*, het criminaliseren en bestraffen van de degenen die het gedrag vertonen- zegt iets over de samenleving en de manier waarop de samenleving functioneert. Want wat is het echte probleem? De drinkers of de samenleving?

'Op carnaval toont men zijn waar gezicht door een masker op te zetten.'

Fons Jansen, Nederlands cabaretier, 1925 -1991

Literatuurlijst

- Aas, K.F. (2007). *Globalization and Crime. Key approaches to criminology*. Londen: Sage
- Buzzell, T. (2005). "Holiday revelry and legal control of fireworks: a study of neutralization in two normative contexts." *Western Criminology Review* 6 (1). Geraadpleegd op <http://wcr.sonoma.edu/v6n1/buzzell.htm>
- Campbell, H. (2000). The Glass Phallus: Pub(lic) Masculinity and Drinking in Rural New Zealand. *Rural Sociology*, 65 (4), 562-581. doi: 10.1111/j.1549-0831.2000.tb00044.x
- Cohen, S. (1972). *Folk Devils and Moral Panics*. Londen: Routledge.
- Crabbe, T. (2006). Bingers: The performativity and consumption of "deviant" leisure. *Leisure/Loisir*, 30 (1), 149-169. doi:10.1080/14927713.2006.9651346
- Dalen, W.E. van (2000). 'DRANK maakt meer kapot dan je lief is.' Een beschrijving van het 12,5 jaar bestaan van een unieke campagne 1986 – 1998. Verkregen via Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie: http://www.alcoholinfo.nl/upload/winkel/een_beschrijving_van_12,5_jaar_campagne.pdf
- Dellen, P. van (1987). *Misdaad en straf in Nederland*. Assen: van Gorcum.
- Elias, N. (1982). *Het Civilisatieproces*. Utrecht: Het Spectrum.
- Elias, N., en Dunning, E. (1986). *Quest for Excitement. Sport and Leisure in the Civilizing Process*. Oxford: Blackwell.
- Ferrell, J., Hayward, K., Morrison, W., & Presdee, M. (Eds.). (2004). *Cultural Criminology Unleashed*. Londen: Routledge-Cavendish.
- Hayward, K. J. & Young, J., (2004) 'Cultural criminology: Some notes on the script'. *Theoretical Criminology*, 8 (3), 259-273. Verkregen via: <http://blogs.kent.ac.uk/culturalcriminology/files/2011/03/haywardandyoungtc-rev.pdf>
- Heider, F. (1958). *The psychology of interpersonal relations*. New York: John Wiley en Sons.
- Hoeymans, N., Melse, J.M. & Schoenmaker, C.G., (2010). 'Deelrapport van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning' (RIVM-rapport-nr. 270061006). Verkregen via het Rijksinstituut voor Gezondheid en Milieu: http://www.vtv2010.nl/object_binary/o9228_RIVM02-Gezondheid-en-determinanten-VTV-2010.pdf
- Holsteijn, J.A.C. van (2010). *De paradox van de moderne keuzevrijheid. Keuzevrijheid versus psychisch welbevinden bij werkende vrouwen* (Masterscriptie, Erasmus Universiteit Rotterdam, Nederland). Verkregen via: <http://thesis.eur.nl/pub/6515/>

Hubbard, P. (2011). Carnage! Coming to a town near you? Nightlife, uncivilised behaviour and the *carnavalesque* body. *Leisure Studies*, 1-18. doi:10.1080/02614367.2011.633616

Lekan, T. (2007). Strenuous Moral Living. Geraadpleegd op <http://williamjamesstudies.org/2.1/lekan.html>

Martin, P.Y., & Hummer, R.A. (1989). Fraternities and Rape on Campus. *Gender and Society* (4), Special Issue: Violence against Women, 457-473. doi: 10.1177/089124389003004004

Merton, R.K. (1968). *Social Theory and Social Structure*. New York: Free Press.

Presdee, M. (2000). *Cultural Criminology and the Carnival of Crime*. Londen: Routledge.

STIVA. (2012). Mediawet. Geraadpleegd op <http://stiva.nl/regelgeving/mediawet/>

Tomsen, S. (2005). 'Boozers and bouncers': Masculine conflict, disengagement and the contemporary governance of drinking-related violence and disorder. *Australian and New Zealand Journal of Criminology*, 38 (3), 283-297. doi: 10.1375/acri.38.3.283

Vincke, J. (2007). *Sociologie: een klassieke en hedendaagse benadering*. Gent: Academia Press.

Weenink, D. (2011). Geweld en de alcoholcultuur van plattelandsjongeren. *Justitiële verkenningen*, 04, 43-64. Geraadpleegd op <http://wodc.nl/onderzoeksdatabase/jv201104-het-uitgaansleven.aspx>

Bijlage

Methoden

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen zijn de volgende stappen ondernomen.

Stap 1: Onderwerp afbakenen

Tijdens het zoeken naar een onderwerp, werd al gauw duidelijk dat ik heel veel interessant vond om te onderzoeken. Het afbakenen ging dan ook stapsgewijs door onderwerpen af te strepen op mijn lijstje. Uiteindelijk heb ik besloten om binnen het Capita Selecta vak de basis van de culturele criminologie te leggen en daarbij diverse transgressieve gedragingen te onderzoeken. Uiteindelijk heb ik besloten om me meer te verdiepen in het overmatig alcoholgebruik, zoals u in mijn voorwoord heeft kunnen lezen.

Stap 2: Bronnen verzamelen

Er is tijdens het capita selecta vak gekozen voor de boeken Mike Presdee's *The Cultural Criminology and the Carnival of Crime* (2000) en Ferrel et al.'s *Cultural Criminology Unleashed* (2004). Deze boeken vormen dan ook het theoretisch kader van mijn literatuuronderzoek. Er is voor de gebruikte artikelen vooral gezocht binnen Scopus, socINDEX en Google Scholar door zoekwoorden als: alcohol, alcohol consumption, carnival, second life, Bakthin, Presdee, night-time leisure, night-time economy, moral holiday, moral vacation, culturele criminologie, time-out, time-out of time te gebruiken, want al snel werd duidelijk dat er weinig literatuur in het Nederlands over dit onderwerp is geschreven.

Stap 3: Bronnen selecteren

Tijdens het verzamelen van literatuur bleken veel artikelen niet bruikbaar te zijn omdat er in die artikelen vooral onderzocht wordt hoe een Braziliaanse *carnival* eruit ziet. Het lezen van de abstract, de conclusie en de sleutelwoorden geeft al een beter beeld en op basis daarvan heb ik bepaald of een artikel geschikt was. Soms bleek dit achteraf gezien niet zo te zijn. Ook kwam mijn scriptiebegeleider met een aantal onderzoekers, die misschien wel interessant zou kunnen zijn voor mijn onderzoek. Ik heb uiteindelijk voor vijf divers mogelijke groeps culturen gekozen. Voor het daadwerkelijk bestuderen van de bronnen was al wel duidelijk dat er sprake is van alcoholgebruik en misschien zelfs sprake van *carnivalesque* situaties.

Stap 4: Bronnen bestuderen

De groeps culturen die beschreven staan in de artikelen zijn grondig bestudeerd. Bij het verwerken van de artikelen is hierbij gekeken of er diverse concepten uit de culturele criminologie een rol spelen binnen deze groeps culturen. De concepten zijn geformuleerd aan de hand van het theoretisch kader dat gecreëerd is binnen het capita selecta vak. Naar aanleiding hiervan is een soort checklist opgesteld waarbij de verschillende aspecten van *carnival* zijn geformuleerd in vijf deelvragen.

Stap 5: Deelvragen en onderzoeksvraag beantwoorden

Door het beantwoorden van de deelvragen zijn de onderzochte groeps culturen als het ware getoetst op de aspecten om na te gaan of er sprake is van een (geëxplodeerd) *carnival*.

dit is per groeps cultuur onderzocht en op basis daarvan is voor elke groeps cultuur een conclusie getrokken om zo antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag.

Stap 6: Conclusie trekken

Op basis van de antwoorden op de deelvragen en de onderzoeksvraag is een conclusie getrokken voor de vijf onderzochte groeps culturen.